

GAP Zirvesi

II. Uluslararası

PİRİ REİS

Dil - Tarih - Coğrafya Kongresi

4-6 Mayıs 2018, Şanlıurfa

Kongre
ÖZET KİTABI

Editörler

Dr. Murathan KEHA

Bauyrzhan BOTAKARAYEV

ISBN 978-605-9885-89-8

2018

KONGRE ÖZET KİTABI

2. ULUSLARARASI PİRİ REİS DİL - TARİH – COĞRAFYA KONGRESİ

4-6 Mayıs, 2018

Şanlıurfa

Editörler

Dr. Murathan KEHA

Bauyrzhan BOTAKARAYEV

İKSAD YAYINEVİ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI: 2014/31220)
TÜRKİYE

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E-mail: info@iksad.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.

Iksad Publications - 2018©

Yayın Tarihi: 15.05.2018

ISBN – 978-605-9885-89-8

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

2. ULUSLARARASI PİRİ REİS DİL - TARİH – COĞRAFYA KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

4-6 Mayıs 2018, ŞANLIURFA

DÜZENLEYEN KURUM

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Mustafa TALAS

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Mustafa Latif EMEK

GENEL KOORDİNATÖR

Kaldygul ADILBEKOVA

KOORDİNATÖR

RAHMAT ULLAH

KONGRE DİLLERİ

Türkçe, İngilizce, Arapça, Rusça

FOTOĞRAF GALERİSİ

...ZİRVE'DE ÇEKİLEN TÜM RESİMLERE İKSAD KONGRE TOPLULUĞU FACEBOOK GRUBUNDAN ULAŞABİLİRSİNİZ.

ULUSLARARASI HAKEMLİ

**BİLİM VE DANIŞMA
KURULU**

ULUSLARARASI GAP ZİRVESİ

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

DR. ABDULHAMİT ŞUAYB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KİSTAUBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULHALİM AYDIN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİKALIK KUNİMJAN	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİGAPPAR MAVLYANOV	KYRGYZSTAN NATIONAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULLAH KIRAN	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ADEM ÜZÜMCÜ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
DR. ADNAN OKTAY	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. ADİL AKINCI	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET BOZYİĞİT	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET GÜNDÜZ	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AKIN YİĞİN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED SALİH ABDULVEHHAB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET İHSAN KAYA	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET KAYAĞLU	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET BERKİZ TURP	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ADNAN KİRMİT	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET KULAŞ	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED LİD	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET SOLMAZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET MAZLUM	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET ULUSOY	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. AİOMİ KITAGAVA	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. AKİRA HIBIKI	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. AKMARAL S. SYRGAKBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ EROL	EGE ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ RIZA GÜL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİA R. MASALİMOVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALLA A. TIMOFEVA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALMA T. AKAJANOVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AMANBAY MOLDİBAEV	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ANATOLİY LOGİNOV	UKRAYNA ŞEVÇENKO LUGAN MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ARMAĞAN KONAK	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU ÖZMERDİVANLI	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU TUNCER	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. ASLI GÜLER	ORDU ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KIDIRŞAYEV	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ATIF MUHAMMED EL EKRET	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ATILA DOĞAN	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. ATİLLA YÜCEL	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. AYLA KAŞOĞLU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYSLU B. SARSEKENOVA	ORLEU MİLLİ KALKINMA ENSTİTÜSÜ
DR. AYŞE ATAY	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. AYTEN ER	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYŞE YANARDAĞ	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. BAHİT KULBAEVA	S.BAYBEŞEV AKTOBE ÜNİVERSİTESİ
DR. BAKİT OSPANOVA	H.AHMET YESEVİ ULUSLARARASI KAZAK-TÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. BARIŞ AYTEKİN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

DR. BARIŞ YILDIZ	GÜMÜŞHANEÜNİVERSİTESİ
DR. BAZARHAN İMANGALİYEVA	K.ZHUBANOV AKTOBE DEVLET BÖLGE ÜNİVERSİTESİ
DR. BEKİR BULUÇ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BEKZHAN B. MEYRBAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BELGİN AYDINTAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BERRİN GÜZEL	ADNAN MENDERESÜNİVERSİTESİ
DR. BENGÜ HIRLAK	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. B.K.ZAYADAN	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BİROL YILDIRIM	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. BİRTEEN EMRE	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. BİZENA BİJO	TİRAN TARIM ÜNİVERSİTESİ
DR. BOTAGUL TURGUNBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CANAN GAMZE BAL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. CANER KARAVİT	MİMAR SİNANÜNİVERSİTESİ
DR. CEMAL İNCE	GAZİOSMANPAŞAÜNİVERSİTESİ
DR. CEMİL ÖRGEV	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. CEYLAN GAZİ UÇKUN	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CHOLPON TOKTOSUNOVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CİHAN SEÇİLMİŞ	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CYNTHIA CORREA	SAO PAULO ÜNİVERSİTESİ
DR. COŞKUN ERDAĞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. D.K.TÖLEGENOVA	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. DİNARAKHAN TURSUNALİEVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. DURSUN KÖSE	MEHMET AKİF ERSOYÜNİVERSİTESİ
DR. DZHAKİPBİK A. ALTAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. EBRU GÜHER	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. EDA DİNERİ	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. EDİZ GÜRİPEK	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ELBEYİ PELİT	AFYONKOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. ELENA BELİK VENİAMİNOVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. EMİN ARSLAN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN ÇAKIR	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN KANBUR	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. ERDİNÇ ŞAHİNÖZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ERKAN ALSU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. EŞREF SAVAŞ BAŞCI	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FATİH TÜRKMEN	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA FEHİME AYDIN	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA ÖZTÜRK DAĞABAKAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. FETHİ DEMİR	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
FERAY KABALCIOĞLU	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. FİLİZ METE	BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FUJİMAKİ HARUYUKI	TOTTORİ UNİVERSİTY
DR. FUNDA BUGAN	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. F. ZİŞAN KARA	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GEORGE RUDIC	MONTREAL PEDAGOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. G.I. ERNAZAROVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GİZEM AKBULUT	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖKHAN KERSE	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖNÜL ERDEM NAS	BARTIN ÜNİVERSİTESİ

DR. GULMİRA ABDİRASULOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GHULAM DASTGEER	PAKİSTAN AIR ÜNİVERSİTY
DR. GULŞAT ŞUGAYEVA	DOSMUKHAMEDOV ATYRAU DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. GUZEL SADYKOVA	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLAY KARAMAN	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLCAN AVŞİN GÜNEŞ	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLSÜN ERİGÜÇ	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. HACER ARSLAN KALAY	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. HACER MUTLU DANACI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. HACI YUNUS TAŞ	YALOVA ÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN COŞKUN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN TUTAR	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. HARUN DEMİRKAYA	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN CANDAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN EVİN	ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HALE ALAN	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
DR. HALİL AKMEŞE	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HALİL KAZANASMAZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HANİFİ MURAT MUTLU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE KADIOĞLU ATEŞ	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE NUR GERMİR	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. HAYRİYE IŞIK	NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. HEDİYE ŞİRİN AK	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
DR. HİMMET KARADAL	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. HİKMETULLAH ERTAŞ	NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. HİROSHİ NAKAHARA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. H.KÂMİL BİÇİCİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN ÇETİN	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. HİKMET DİNÇ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN KOTAMAN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN ERİŞ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN YAŞAR	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM BOZACI	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM KILIÇ	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKERİ	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKOĞLU	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. İLKE BEZEN TOZKOPARAN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS AKHİSAR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS ERPAY	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İRFAN KALAYCI	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
DR. İSA ÇELİK	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL ŞAH HAREM	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. İSAEVNA URKİMBAEVA	ABILAY HAN ULUSLARARASI İLİŞKİLER ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜMÜŞ	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜNEŞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL SEKİ	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMET ŞAHİN	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. K.A.TLEUBERGENOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KADRİ KURAM	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. KALEMKAS KALIBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ

DR. KARLIGASH BAYTANASOVA	AL – FARABI KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KELES NURMAŞULI JAYLIBAY	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KEMAL EROL	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. KENJEHAN MEDEUBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KENAN İLARSLAN	AFYON KOCATEPEÜNİVERSİTESİ
DR. KENES JUSUPOV	M. TINIŞBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİSİ
DR. KULAŞ MAMİROVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. LATKİN A. PAVLOVIC	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MALİK YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHABBAT OSPANBAEVA	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHA HAMDAN ALANAZİ	RİYAD KRAL ABDÜLAZİZ TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. MAHBUB UL ALAM	BANGLADESH İSLAMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA ESİMBOLOVA	KAZAKİSTAN NARKHOZ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA MURZAHMEDOVA	AL – FARABI KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MERİNA B. VLADIMIROVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAVLYANOV ABDİGAPPAR	KIRGIZİSTAN ELARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. MASAYA SAITO	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AKSARAYLI	DOKUZ EYLÜLÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET ALİ TÜRKMENÖĞLU	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AVCI	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET BURHANETTİN COŞKUN	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET DİKKAYA	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET EMİN USTA	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHTAP GÜL ALTAŞ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET SAİT ŞAHİNALP	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET SALİH MERCAN	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET OKUR	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET RECEP TAŞ	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET TUNÇER	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET YÜCENURŞEN	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. MELTEM KESKİN KÖYLÜ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. MENEKŞE KILIÇARSLAN	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
DR. MERT KARTAL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. METİN ATEŞ	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
DR. METİN KOPAR	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MİNE ERSEVİNÇ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
DR. MİRAÇ EREN	ONDOKUZ MAYISÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMED ASIF YOLDAŞ	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMAD ISMAEEL RAMAY	BAHRİA UNİVERSİTY
DR. MUHSİN HALİS	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT BAHADIR	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT DİLMAÇ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT KARAHAN	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURATHAN KEHA	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSA ÖZATA	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA AKMAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAKIR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAĞLAYANDERELİ	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA KARAAĞAÇLI	GAZİ ÜNİVERSİTESİ

DR. MUSTAFA METE	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ŞİT	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA TALAS	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA SEVER	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUTLU ÖZGEN	T.C. BAŞBAKANLIK VAKIFLAR GENEMÜDÜRLÜĞÜ
DR. NADEJDA HAN	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. NECATİ DEMİR	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. N. GAMZE ILICAK	İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
DR. NİHAN BİRİNCİOĞLU	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. NAZİFE AKAN	TOROS ÜNİVERSİTESİ
DR. NOBUAKİ TAKEDA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. NİLGÜN PAKSOY	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. N.N. KERMANOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAN AKŞİT AŞIK	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. NURHAN PAPATYA	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
DR. NURETTİN BELTEKİN	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAY PAMUK ÖZTÜRK	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR. NURİ KAVAK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. OKTAY AKTÜRK	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. OSMAN KUBİLAY GÜL	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. OZAN DENİZ YALÇINKAYA	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER ÇAKIN	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR.ÖMER OKAN FETTAHLIOĞLU	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖZLEM GÜZEL	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER METİN	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER UĞUR	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. RAHMİ YÜCEL	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. RÖVŞEN MEMMEDOV	SUMGAYIT DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. RAMAZAN KHALİFE	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. RUSTEM KOZBAGAROV	M. TINIŞBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİSİ
DR. RÜŞTÜ YAYAR	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. RYO YAMADA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. SABİNA ABİD	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
DR. SADETTİN PAKSOY	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. SUSİN HASENEYN EL-HUDHUDİ	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. SALİH YEŞİL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. SARASH KONYRBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEDAT CERECİ	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN AVŞAROĞLU	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN KAYNAK	19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR. SELÇUK BURAK HAŞILOĞU	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. SELİN SERT SÜTÇÜ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SERKAN ÇALIŞKAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEVCAN YILDIZ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL BAYRAM	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL MEHTER AYKIN	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİNAN GERÇEK	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
DR. SHİGEKO KAMISHIMA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. SUAT KOLUKIRIK	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SUZAN HAVLIOĞLU	HARRAN ÜNİVERSİTESİ

DR. ŞABAN ÇETİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SERAP KILIÇ ALTUN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞAFAK KAYPAK	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞARA MAJITAYEVA	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞAYAN ULUSAN	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞEFİK ÖZDEMİR	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞİRİN ŞENGEL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. TAKAŞI HASUNI	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. T. M. ABDULFETTAH MUHAMMED	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. TANSU HİLMİ HANÇER	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR. TSENDİN BATTULGA	MOĞOLİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. T.O. ABİSEVA	KAZAKH STATE WOMEN'S TEACHER TRAINING UNIVERSITY
DR. TUGHRAL YAMIN	PAKİSTAN NATIONAL UNIVERSITY OF SCIENCE
DR. TÜLAY ORTABAĞ	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. TÜRKMEN TAŞER AKBAŞ	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. UĞUR KURTARAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ULBOSIN KIYAKBAEVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. USAM FARUK İMAM	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ÜMMÜGÜLSÜM CANDEĞER	T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
DR. ÜMRAN TÜRKYILMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VELİ URHAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VECİHİ SÖNMEZ	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. VERA ABRAMENKOVA	RUSYA AİLE VE EĞİTİM ÇALIŞMALARI ENSTİTÜSÜ
DR. VEYSEL BOZKURT	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSEL ÇAKMAK	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSİ GÜNAL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. VLADEMİR VISLIVİY	UKRAYNA MİLLİ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. WAKAKO SADAHIRO	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. WALİ RAHMAN	SARHAD UNIVERSITY OF SCIENCE & INFORMATION
DR. YANG ZİTONG	WUHAN ÜNİVERSİTESİ
DR. YASEMİN ERTEK MORKOÇ	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN ÇAKIREL	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN DÖNMEZ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. YASSER ALİ MUHAMMED ALİ	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. YAVUZ SELİM DÜĞER	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YOSHIO KANAZAKI	TOHOKU UNIVERSITY
DR. YUNUS EMRE TANSU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. YÜCEL GELİŞLİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEHRA HAJRULAI-MUSLIU	CYRIL METHODIUS ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEKAI ÖZTÜRK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEKERİYA NAS	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. ZİA UR REHMAN	A/P NATIONAL DEFENCE UNIVERSITY
DR. ZEYNEP KARAÇOR	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZUHAL ÖNEZ ÇETİN	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜBEYİR BAĞCI	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜLEYHA YILMAZ	ORDU ÜNİVERSİTESİ

2.ULUSLARARASI PİRİ REİS DİL-TARİH COĞRAFYA KONGRESİ PROGRAMI

4 MAYIS 2018

Saat: 12:30 – 15:30

PIRİ REİS SALONU

Oturum Başkanı: DOÇ. DR. M. SALİH MERCAN

Yazar isimleri	Bildiri Adı
DOÇ. DR. Umut BALCI MEDENİ AKGÜN	EMİNE SEVGİ ÖZDAMAR'IN MUTTERZUNGE ADLI ESERİNDEKİ KALIP İFADELER VE TÜRKÇE ÇEVİRİSİNDEKİ KARŞILIKLARI
ÖĞR. GÖR. ZEYNAL ABİDİN TURAN DOÇ. DR. HAKKI KONTAŞ	İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN TERCİH ETTİKLERİ YABANCI DİL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
ÖĞR. GÖR. ZEYNAL ABİDİN TURAN DOÇ. DR. HAKKI KONTAŞ	İNGİLİZCE HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
INSTRUCTOR NURAN LEKEALMAZ ASSOC. PROF. DR. FİLİZ YALÇIN TILFARLIOĞLU	ON THE ROLE OF SHORT FILMS IN ENHANCING READING COMPREHENSION SKILLS: CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF PERCEPTIONS OF EFL STUDENTS
ASSOC. PROF. DR. FİLİZ YALÇIN TILFARLIOĞLU INSTRUCTOR NURAN LEKEALMAZ	MAXIMIZING EFFECTIVE CLASSROOM MANAGEMENT
ARŞ. GÖR. TÜRKER UYGUR	TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRASIYLA ŞİRAZ ŞEHİRİ
ARŞ. GÖR. NURGÜL ÖZDEMİR	RUS DİLİNDE SAYGI İFADELERİNİN SPESİFİK ÖZELLİKLERİ
ARŞ. GÖR. SALİH ACAR	A. G. PREOBRAJENSKI'NİN RUS DİLİNİN ETİMOLOJİSİ SÖZLÜĞÜ'NDEKİ TÜRKÇE KÖKENLİ KELİMELER ÜZERİNE
DR. ÖĞR. ÜYESİ İBRAHİM ÖZTÜRK	MAÂRİF SALNÂMELERİNE GÖRE ADIYAMAN'DA EĞİTİM VE ÖĞRETİM (1898-1903)
DOÇ. DR. M. SALİH MERCAN	TÜRKİYE'DE BİR DÖNEM VE BİR İDEOLOJİ (19.11.1951)
DOÇ. DR. M. SALİH MERCAN	MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN RUS BOLŞEVİK CUMHURİYETİ İLİŞKİLERİ (1336/1920)
DR. ÖĞR. ÜYESİ EFE DURMUŞ	"TARİHTE BİR MEDENİYET ŞEHİRİ: HARRAN"
DR. ÖĞR. ÜYESİ VECİHİ SEFA FUAT HEKİMOĞLU	"YAŞ TÜRKİSTAN DERGİSİ" ÖRNEĞİNDE HARİÇTE YÜRÜTÜLEN TÜRKİSTAN BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ VECİHİ SEFA FUAT HEKİMOĞLU	20. YÜZYILIN İLK YARISINDA KAZAKİSTAN'DA YAŞANAN AÇLIK FELAKETLERİ
DR. SALİH ÖZKAN	NİĞDE MÜBADİLLERİNE AİT TASFİYE TALEPNAMESİ SERGİSİ

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak; yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm husularda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

2.ULUSLARARASI PİRİ REİS DİL-TARİH COĞRAFYA KONGRESİ PROGRAMI

6 MAYIS 2018

Saat: 12:30 – 15:30

PİRİ REİS SALONU

Oturum Başkanı: DOÇ. DR. SELMAN YAŞAR

Yazar isimleri	Bildiri Adı
ARŞ. GÖR. ÜMMÜHAN CEYLAN	L. N. TOLSTOY'UN <i>İTİRAFLARIM</i> ADLI ESERİNDE VAROLUŞÇU FELSEFENİN İZLERİ
DOKTORA ÖĞR. DİLEK ÜNLÜ	MÜNŞE'ÂT MECMÛ'ALARININ TÂRİHİ ÖNEMİ VE 18. YÜZYILA AİT MÜNŞE'ÂT MECMÛ'ASINDA YER ALAN BİR MEKTUBUN TÂRİHİ YÖNDEN İNCELENMESİ
DR. FATİH YAPICI	DİLDE BOŞLUK VE KÜLTÜRE ÖZGÜ KELİMELERİN ÇEVİRİSİ HAKKINDA (N. LESKOV ÇEVİRİLERİNİN İNCELEMESİ)
DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET NURİ KARDAŞ	2005-2017 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE TÜRKÇE KONUŞMA BECERİSİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET NURİ KARDAŞ	2005-2017 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE TÜRKÇE OKUMA BECERİSİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
DR. ÖĞR. ÜYESİ BURAK TELLİ	ŞANLIURFA AĞZINDAN DERLEME SÖZLÜĞÜ'NE KATKILAR
DR. ÖĞR. ÜYESİ ŞİRİN GÜLCEN EREN	AKARÇAY TEPE KARTOGRAFYASI
MEHMET KARABÖRK PROF. DR. ERSİN KAYA SANDAL	KAHRAMANMARAŞ ŞEHİR MERKEZİNDE NÜFUSUN MEKÂNSAL DEĞİŞİMİ
PROF. DR. ERSİN KAYA SANDAL MEHMET KARABÖRK NADİRE KARADEMİR	TARIM COĞRAFYASI AÇISINDAN KAHRAMANMARAŞ'TA CEVİZ ÜRETİMİ
YÜKSEK L. ÖĞR. NAZMİYE OĞUZ	ZÂTÎ'NİN "OLMIŞ" REDİFLİ GAZELİ VE BUNA YAZILAN NAZİRELERİN BİÇİM VE İÇERİK YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIRILMASI
ARŞ. GÖR. ZAFER BENZER	URFA TEREKE KAYITLARINA BİR ÖRNEK: GÖNCÜ HACI ABDURRAHMAN'IN TEREKESİ
DOÇ. DR. SELMAN YAŞAR	1933 ÜNİVERSİTE REFORMU SÜRECİNDE ANKARA'DA GÖREVLİ ALMAN UZMANLAR VE TÜRK BİLİM HAYATINA KATKILARI
DOÇ. DR. SELMAN YAŞAR	BASINDAKİ BİLGİLER İŞİĞİNDE İLK KADIN MİLLETVEKİLLERİMİZDEN MELİHA ULAŞ VE MECLİS'TEKİ ÇALIŞMALARI

- Her bir sunum için 10 dk.'lık süre ayrılmıştır. Bu sebeple sunumlarınızda temel kitabi bilgiler ve tanımları açıklamaktan kaçınarak; yaptığınız çalışmanın özüne değininiz.
- Sunum sıralaması, soru cevap ve oturumla ilgili tüm husularda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen Oturum Başkanları yetkilidir.

ÖNSÖZ

Değerli bilim insanları,

4-6 Mayıs tarihleri arasında Şanlıurfa'da düzenlediğimiz Uluslararası Hakemli GAP Zirvesi kapsamında 8 farklı bilimsel eksenli kongreyi başarıyla gerçekleştirmiş olmanın gururunu yaşıyoruz.

Binlerce yıllık geçmişi ile dünyanın en eski yerleşim merkezi olan ve peygamberler şehri olarak da anılan Şanlıurfa tarih boyunca tıptan, felsefeye kadar bir çok alanda ilklere öncülük yapan önemli bir medeniyet merkezi olmuştur. Çok sayıda millet, kültür, din ve siyasi oluşuma beşiklik yapan ve Antik Kültürünün temsilcileri Sabiiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar bölgede tarih boyunca büyük bir uyum içerisinde birlikte yaşamışlardır. Dünyanın bilinen ilk üniversitesi de yine binlerce yıl önce Harran'da kurulmuştur.

Ekonomiden sağlık bilimlerine, tarihten teknik bilimlere kadar hemen her alanda 688 eser başvurusunun alındığı ve tüm eserlerin hakemlerimizce titizlikle değerlendirilerek 379 çalışmanın kabul edildiği GAP ZİRVESİ 632 akademisyene ev sahipliği yapmıştır.

Akademik çalışmalarıyla kongrelerimize ve bilim dünyasına katkıda bulunan birbirinden değerli katılımcılarımıza, zirvemizin hazırlık aşamasından itibaren desteğini her aşamada hissettiğimiz zirve başkanımız Sayın Prof. Dr. Mustafa TALAS beyefendiye, düzenleme kurulu üyelerimiz sayın Dr. Hüseyin ERİŞ ve Dr. Hasan ÇİFTÇİ beyefendilere, Öğr. Gör. Sayın Feray KABALCIOĞLU BÜÇÜK hanımefendiye; Başta Doç. Dr. Ümran TÜRKÜLMAN ve Doç. Sevean YILDIZ hanımefendiler olmak üzere katılımcılarımızın eşsiz eserlerini bizlerle buluşturan bilim ve danışma kurulu üyelerimize, koordinatörlerimize, teşrifleriyle bizleri onurlandıran davetli akademisyenlerimize ve emeği geçen herkese çok teşekkür eder, bu eşsiz eserin bilim dünyasına hayırlı olmasını dilerim.

Mustafa Latif EMER
Düzenleme Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
FOTOĞRAFLAR	ii
BİLİM KURULU	iii
PROGRAM	iv
ÖNSÖZ	v

ÖZETLER

Umut BALCI & Medeni AKGÜN <i>EMİNE SEVGİ ÖZDAMAR'IN MUTTERZUNGE ADLI ESERİNDEKİ KALIP İFADELER VE TÜRKÇE ÇEVİRİSİNDEKİ KARŞILIKLARI</i>	1
Zeynal Abidin TURAN & Hakkı KONTAŞ <i>İNGİLİZCE HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</i>	2
Zeynal Abidin TURAN & Hakkı KONTAŞ <i>İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN TERCİH ETTİKLERİ YABANCI DİL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</i>	3
Nuran LEKEALMAZ & Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU <i>ON THE ROLE OF SHORT FILMS IN ENHANCING READING COMPREHENSION SKILLS: CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF PERCEPTIONS OF EFL STUDENTS</i>	4
Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU & Nuran LEKEALMAZ <i>MAXIMIZING EFFECTIVE CLASSROOM MANAGEMENT</i>	5
Türker UYGUR <i>TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRASIYLA ŞİRAZ ŞEHİRİ</i>	6
Nurgül ÖZDEMİR <i>RUS DİLİNDE SAYGI İFADELERİNİN SPESİFİK ÖZELLİKLERİ</i>	7
Salih ACAR <i>A. G. PREOBRJENSKİ'NİN RUS DİLİNİN ETİMOLOJİSİ SÖZLÜĞÜ'NDEKİ TÜRKÇE KÖKENLİ KELİMELELER ÜZERİNE</i>	8
M. Salih MERCAN <i>TÜRKİYE'DE BİR DÖNEM VE BİR İDEOLOJİ (19.11.1951)</i>	9
M. Salih MERCAN <i>MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN RUS BOLŞEVİK CUMHURİYETİ İLİŞKİLERİ (1336/1920)</i>	10
Efe DURMUŞ <i>"TARİHTE BİR MEDENİYET ŞEHİRİ: HARRAN"</i>	11
Vecihi Sefa Fuat HEKİMOĞLU <i>"YAŞ TÜRKİSTAN DERGİSİ" ÖRNEĞİNDE HARIÇTE YÜRÜTÜLEN TÜRKİSTAN BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ</i>	12
Vecihi Sefa Fuat HEKİMOĞLU <i>20. YÜZYILIN İLK YARISINDA KAZAKİSTAN'DA YAŞANAN AÇLIK FELAKETLERİ</i>	13
Salih ÖZKAN <i>NİĞDE MÜBADİLLERİNE AIT TASFİYE TALEPNAME Sİ SERGİSİ</i>	14
Ümmühan CEYLAN <i>L. N. TOLSTOY'UN İTİRAFLARIM ADLI ESERİNDE VAROLUŞU</i>	15

FELSEFENİN İZLERİ	
Dilek ÜNLÜ <i>MÜNŞE'ÂT MECMÛ'ALARININ TÂRİHÎ ÖNEMİ VE 18. YÜZYILA AİT MÜNŞE'ÂT MECMÛ'ASINDA YER ALAN BİR MEKTUBUN TÂRİHÎ YÖNDEN İNCELENMESİ</i>	16
Fatih YAPICI <i>DİLDE BOŞLUKVE KÜLTÜRE ÖZGÜ KELİMELERİN ÇEVİRİSİ HAKKINDA (N. LESKOV ÇEVİRİLERİNİN İNCELEMESİ)</i>	17
Mehmet Nuri KARDAŞ <i>2005-2017 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE TÜRKÇE KONUŞMABECERİSİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	18
Mehmet Nuri KARDAŞ <i>2005-2017 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE TÜRKÇE OKUMABECERİSİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	19
Burak TELLİ <i>ŞANLIURFA AĞZINDAN DERLEME SÖZLÜĞÜ'NE KATKILAR</i>	20
Şirin Gülcen EREN <i>AKARÇAY TEPE KARTOGRAFYASI</i>	21
Mehmet KARABÖRK & Ersin Kaya SANDAL <i>KAHRAMANMARAŞ ŞEHİR MERKEZİNDE NÜFUSUN MEKÂNSAL DEĞİŞİMİ</i>	22
Ersin Kaya SANDAL & Mehmet KARABÖRK & Nadire KARADEMİR <i>TARIM COĞRAFYASI AÇISINDAN KAHRAMANMARAŞ'TA CEVİZ ÜRETİMİ</i>	23
Nazmiye OĞUZ <i>ZÂTÎ'NİN "OLMIŞ" REDİFLİ GAZELİ VE BUNA YAZILAN NAZİRELERİN BİÇİM VE İÇERİK YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	24
Zafer BENZER <i>URFA TEREKE KAYITLARINA BİR ÖRNEK: GÖNCÜ HACI ABDURRAHMAN'IN TEREKESİ</i>	25
Selman YAŞAR <i>BASINDAKİ BİLGİLER IŞIĞINDA İLK KADIN MİLLETVEKİLLERİMİZDEN MELİHA ULAŞ VE MECLİS'TEKİ ÇALIŞMALARI</i>	26
Selman YAŞAR <i>1933 ÜNİVERSİTE REFORMU SÜRECİNDE ANKARA'DA GÖREVLİ ALMAN UZMANLAR VE TÜRK BİLİM HAYATINA KATKILARI</i>	27

EMİNE SEVGİ ÖZDAMAR'IN MUTTERZUNGE ADLI ESERİNDEKİ KALIP İFADELER
VE TÜRKÇE ÇEVİRİSİNDEKİ KARŞILIKLARI¹

Doç. Dr. Umut BALCI

Batman Üniversitesi, balci_u@yahoo.de

Medeni AKGÜN

Dicle Üniversitesi, medeniakgun@hotmail.com

ÖZET

Emine Sevgi Özdamar'ın *Mutterzunge* adlı eserinin dilsel analizi üzerine odaklanan çalışmamızın temel araştırma konusunu, bu eserde kullanılan atasözü, deyim ve diğer kalıp ifadelerin kaynak eserden hedef esere hangi çeviri yöntemine göre aktarıldığı oluşturmaktadır. Bu bağlamda kaynak eserde kullanılan atasözü, deyim, kalıp ifade gibi dilsel kullanımlar listelenmiş, bu kullanımların hedef esere hangi çeviri tekniğine göre aktarıldığı betimsel araştırma yöntemine göre analiz edilmiştir. Analizden elde edilen veriler ışığında, tercih edilen çeviri tekniğinin eserin anlamsal bütünlüğünü koruması açısından uygunluğu da bu çalışmada tartışılmıştır. Çalışmamızın örneklemini oluşturan Mutterzunge adlı eser Türk Göçmen Edebiyatı'nın eserlerinden biri olmasından dolayı, çalışmamızda ayrıca Göçmen Edebiyatının temel özelliklerine, kuşaklar ve temsilcilerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Emine Sevgi Özdamar, Göçmen Edebiyatı, Çeviri Teknikleri, Kalıp İfadeler, Atasözü, Deyim

¹ Bu çalışma Doç. Dr. Umut BALCI danışmanlığında Medeni AKGÜN tarafından hazırlanan Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

İNGİLİZCE HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Zeynal Abidin TURAN

Harran Üniversitesi, abidinturan@harran.edu.tr

Doç. Dr. Hakkı KONTAŞ

Adıyaman Üniversitesi, hkontas@adiyaman.edu.tr

ÖZET

İçinde bulunduğumuz çağda yabancı dil öğrenmek, dünyayı takip edebilmek ve uluslararası sahnede rakipleri yakalayabilmek için artık 'olmazsa olmaz bir gereklilik haline gelmiştir. Üniversite öğrencileri için ise ortak konuşulan yabancı dil olan İngilizceyi bilmek ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. Bu araştırmanın amacı; İngilizce hazırlık sınıfı okuyan üniversite öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarını, mezun olunan lise, cinsiyet, gelir durumu, kayıtlı olunan program, başka bir yabancı dil bilme (Kürtçe, Arapça.vb) gibi değişkenler açısından incelemektir. Araştırma betimsel desende ve tarama modelinde gerçekleştirilecek olup, araştırmanın çalışma evrenini 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan bir üniversitenin Yabancı Diller Yüksekokulu'nda öğrenim görmekte olan öğrenciler, araştırmanın örneklemini ise aynı okulda öğrenim görmekte olan 60 öğrenci oluşturmaktadır. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarını belirleyebilmek için; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutlar olmak üzere 3 alt boyuttan toplam 30 madde barındıran ve beşlilikert tipinde hazırlanmış "İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

Verilerin analizinde non-parametrik veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu sebeple Mann-Whitney U testi ve Kruskall Wallis testi analiz için uygulanmıştır. Yapılan analizler neticesinde cinsiyete göre davranışsal alt boyut puanlarının kız öğrenciler lehine, aile gelir durumuna göre ise duyuşsal alt boyut puanlarının 0-1500 TL gelire sahip öğrenciler lehine anlamlı düzeyde farklılaşmaya yol açtığı görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutum toplam puanlarının ve bilişsel alt boyut puanlarının "başka bir dil bilmeyen öğrenciler" lehine anlamlı düzeyde farklılaşmaya yol açtığı görülmüştür. Mezun olunan lise türü, aile içinde eğitim koçuna sahip olma ve kayıtlı olunan fakülte değişkenlerine göre öğrencilerin; İngilizce dersine yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hazırlık Sınıfı, İngilizce Dersi, Tutum

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN TERCİH ETTİKLERİ YABANCI DİL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**Öğr. Gör. Zeynal Abidin TURAN**

Harran Üniversitesi, abidinturan@harran.edu.tr

Doç. Dr. Hakkı KONTAŞ

Adıyaman Üniversitesi, hkontas@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkököl, ortaokul ve liselerde İngilizce öğretmeni olarak görev yapmakta olan İngilizce öğretmenlerinin tercih ettikleri yabancı dil öğretme yöntemleri; cinsiyet, görev yapılan okul, kıdem, mezun olunan lise ve mezun oldukları fakülte türü gibi bazı değişkenlere göre incelenmiştir. Yöntem, öğreneni eğitim sürecinin amaçlarına hızlı ve güvenilir bir şekilde ulaştıracak olan unsurdur. Bu noktada dil öğretiminin hızlı ve güvenilir bir şekilde gerçekleşebilmesi için İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretim yöntemlerine dair bilgiye sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Araştırmanın çalışma evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa'nın Karaköprü ve Haliliye ilçelerinde bulunan okullarda görev yapmakta olan 513 İngilizce öğretmeni, araştırmanın örneklemini ise Karaköprü ve Haliliye ilçelerindeki okullarda görev yapmakta olan 134'ü kadın 78'i erkek toplam 212 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır.

İngilizce öğretmenlerinin tercih ettikleri yabancı dil öğretim yöntemlerini belirleyebilmek için; 5 farklı dil öğretim yönteminden toplamda 39 maddelik beşliliktüründe hazırlanmış "Tercih Edilen Öğretim Yöntemleri Anketi" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, betimsel istatistik, frekans (f), yüzde (%) ve ortalama (\bar{X}) değerleri kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde; Cinsiyete göre "Erkek" öğretmenlerin dil bilgisi-çeviri yöntemini daha fazla tercih ettikleri görülmüşken mezun olunan fakülte türüne göre ise "Fen-Edebiyat Fakültesi" mezunu öğretmenlerin Doğrudan yöntemi daha fazla tercih ettikleri görülmüştür. Ayrıca, mezun olunan lise türüne göre "genel lise" mezunu öğretmenlerin dil bilgisi-çeviri yöntemi, doğrudan yöntem ve işitsel-dilsel yöntemlerde en iyi puana sahip oldukları görülmüştür. "Görev yapılan okul" ve "kıdem" değişkenlerine göre ise İngilizce öğretmenlerinin yöntem tercihlerinin benzer olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İngilizce, İngilizce Öğretmenleri, Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri

ON THE ROLE OF SHORT FILMS IN ENHANCING READING COMPREHENSION SKILLS: CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF PERCEPTIONS OF EFL STUDENTS**Instructor Nuran LEKEALMAZ**

Harran University, nuran.lekealmaz@harran.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU

Gaziantep University, fyalcin@gantep.edu.tr

ABSTRACT

Many students in EFL classrooms of preparatory schools are lack of reading comprehension skills which they can make use of throughout their academic and future professional lives. This deficiency, primarily, may cause their failure in classroom activities and tests. If learners have problems with understanding the instructions or question roots, how is it possible for them to answer correctly? This study aims to demonstrate whether short films have a role on development of reading comprehension skills of prep school students in a state university in south-eastern part of Turkey. Also, this paper aims to analyze the students' perceptions towards the effect of short films which have shown during their academic term.

A mixed-method approach has been adopted in this study in order to answer the research questions. For qualitative data; this study has employed a reading test which was given as pre-test and post-test to find out whether the students enhance their reading comprehension skills and do better after the treatment, namely watching short movies during the targeted period. For quantitative data; semi-structured interviews with a set of open-ended questions have been conducted at the end of the treatment period. Whole population studying English in preparatory class of School of Foreign Languages in Harran University in Sanliurfa was the sampling of this study.

Keywords: Reading Comprehension, Short Films, EFL Classrooms, Critical Discourse Analysis

MAXIMIZING EFFECTIVE CLASSROOM MANAGEMENT

Assoc. Prof. Dr. Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU
Gaziantep University, fyalcin@gantep.edu.tr

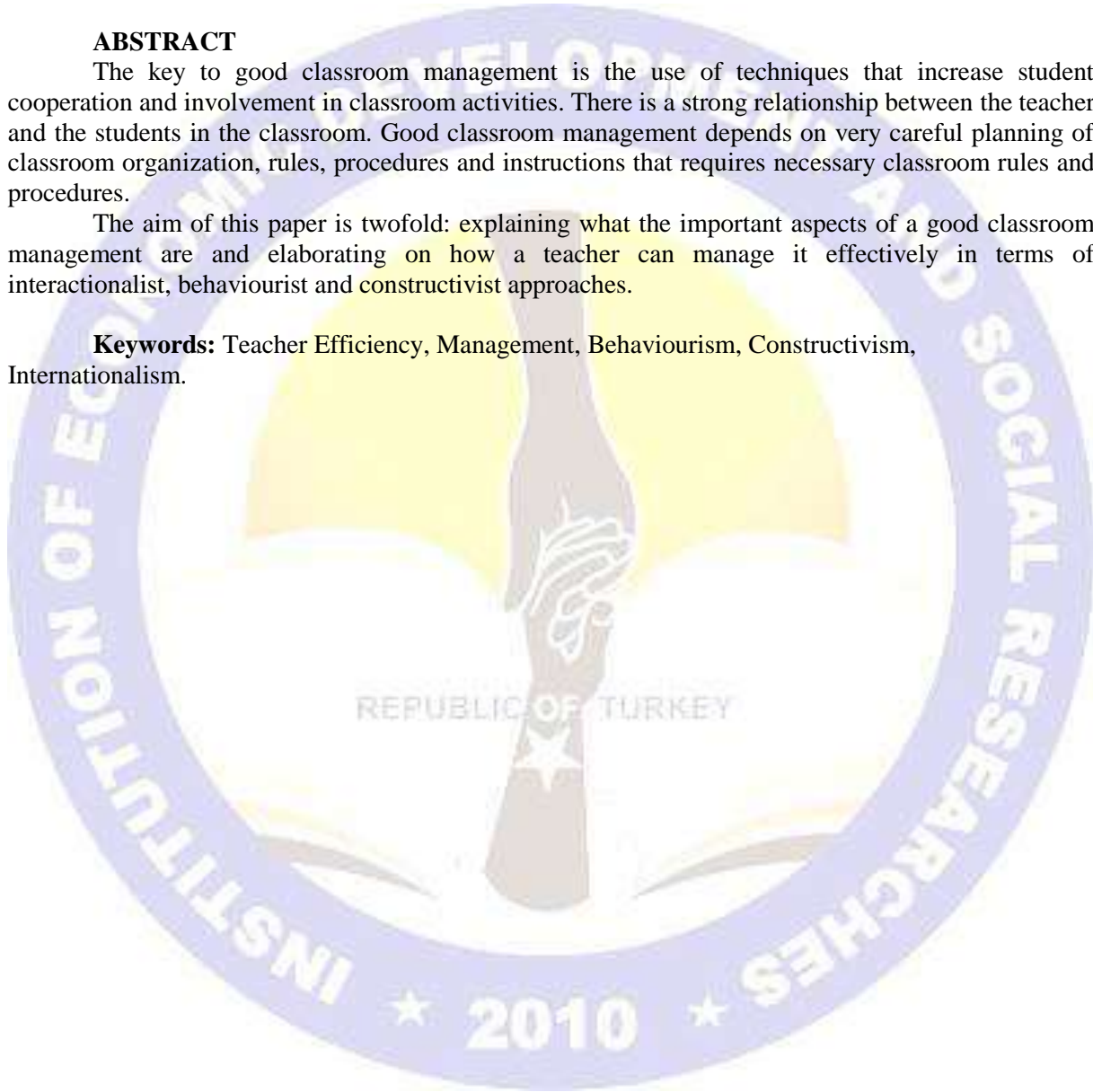
Instructor Nuran LEKEALMAZ
Harran University, nuran.lekealmaz@harran.edu.tr

ABSTRACT

The key to good classroom management is the use of techniques that increase student cooperation and involvement in classroom activities. There is a strong relationship between the teacher and the students in the classroom. Good classroom management depends on very careful planning of classroom organization, rules, procedures and instructions that requires necessary classroom rules and procedures.

The aim of this paper is twofold: explaining what the important aspects of a good classroom management are and elaborating on how a teacher can manage it effectively in terms of interactionalist, behaviourist and constructivist approaches.

Keywords: Teacher Efficiency, Management, Behaviourism, Constructivism, Internationalism.

TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRASIYLA ŞİRAZ ŞEHİRİ

Arş. Gör. Türker UYGUR

Harran Üniversitesi, turkeruygur@harran.edu.tr

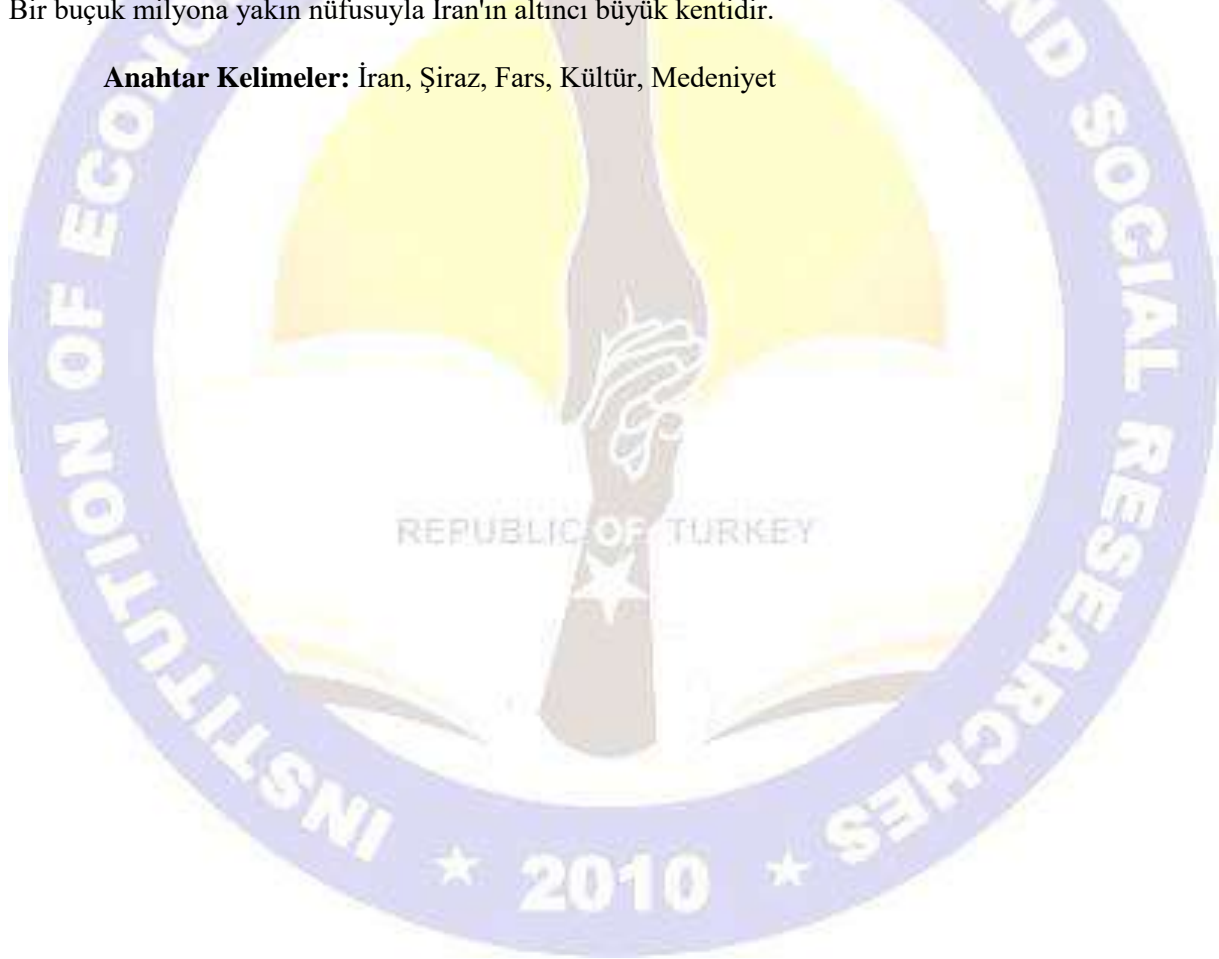
ÖZET

Bu çalışmada tarih boyunca birçok medeniyete ve siyasî idareye ev sahipliği yapmış olan Şiraz şehri hakkında bilgiler sunulacaktır. Günümüzde İran sınırları içerisinde bulunan ve bu ülkenin güneydoğusunda yer alan bu şehir, İran ve Dünya tarihinde çok önemli bir yere sahiptir. Gerek ticaret yolları üzerinde bir geçiş noktasında olması gerekse bölgenin coğrafi şartlarına göre bulunduğu stratejik konum bu önemin başlıca kaynakları olmuştur.

Şiraz şehri, İranlıların anavatanı olan Fars bölgesinin merkezinde bulunması, eski eserleri ve bozulmamış kent dokusuyla ayrıca çevresindeki bağlarıyla İran'ın en güzel ve en çok turist çeken şehirlerinden birisidir. Yüzyıllar boyunca bir kültür ve sanat şehri olarak bilinen Şiraz, İran'ın kültür başkenti' "şairler şehri" ve "güller şehri" gibi unvanlara sahiptir.

Günümüzde Şiraz bulunduğu Fars bölgesinin en önemli sanayi ve ticaret merkezlerinden biridir. Çevresinde büyük ve gelişmiş bir kent olmaması nedeniyle dışarıdan çok göç alıp büyümüştür. Bir buçuk milyona yakın nüfusuyla İran'ın altıncı büyük kentidir.

Anahtar Kelimeler: İran, Şiraz, Fars, Kültür, Medeniyet

RUS DİLİNDE SAYGI İFADELERİNİN SPESİFİK ÖZELLİKLERİ

Arş. Gör. Nurgül ÖZDEMİR

Gazi Üniversitesi, nurgulozdemir087@gmail.com

ÖZET

Çağdaş Rus dilinde saygı ifadeleri birincil anlamın yanı sıra alt metin ile birlikte kullanılmaktadır; söz konusu olan alt metinler şu şekilde belirlenmiştir: şaka, dokunaklı romantik ifadeler, serzeniş, ironi, alay, abartma etkisi oluşturan ifadeler, içgüdüsel savunma.

Saygı anlamı taşıyan ifadeler, 21 adet bağlamsal bütünlük içeren metin parçasığında analiz edilmiştir. Çalışmamızda yapılan analize göre, saygı ifadeleri iki gruba ayrılmaktadır. Birinci grup – saygı ifadelerinin ilk anlamları: takdir, onay, minnettarlık, karşıdakini yüceltme, uzlaşma, hayranlık, yalakalık/ dalkavukluk, geri çevirme, müteşekkir olma. İkinci grupta ise alt metinleri olan saygı ifadelerinin genel isimleri verilmiştir: içgüdüsel olarak korunma, şaka, romantik duygusallık, sitem, ironi, alay, otorite etkisi oluşturma.

Rus ve Türk milletlerinin saygı ifadelerini nasıl algıladıklarını ortaya koymak için tarafıma 14 örnek üzerinden bir anket düzenlenmiştir. Elde edilen verilerin doğrulanması için, çalışma 364 Rus ve 350 Türk katılımcıların verdikleri cevaplar bazında değerlendirilmiştir. Anket sonuçları saygı ifadelerinin oluşumunun kültürel spesifik özellikler barındırdığını doğrulamaktadır. Öncelikle, Rus dilinde bağlamsal metin parçacıklarında, söylenilenin aksini ifade edip, aşamalı olarak birincil anlamını kaybeden çok sayıda saygı ifadeleri bulunmaktadır. Türk dilinde ise bu ifadelere eğilim başka şekilde görülmektedir; bu ifadeler ilk anlamını korur ve saygı ifadesi dışında başka anlamlar içermek bir yana, anlamsal olarak yoğun bir şekilde ifade edilir.

Sonuç olarak Rusya’da saygı ifadeleri genellikle yüksek statüdeki kişilere kullanıldığı tarafıma saptanmıştır. Aynı zamanda tarihsel sebeplerden dolayı (rejim değişiklikleri ve devrim sonucunda hiyerarşik değerlere vurulan “darbe”) Rusya’da yönetime karşı olan saygı,ironik bir şekilde sergilenmekte ve saygı ifadeleri birincil anlamını neredeyse kaybettiği söylenebilir. Yaşlı insanlarla veya büyük işler gerçekleştirmiş kişilerle olan ilişkilerde, nadir de olsa bu tür ifadeler rastlandığı ve bu gibi durumlarda bu ifadeler birincil anlamda kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Saygı, Alt Tekst, Bağlamsal Metin Parçacıkları

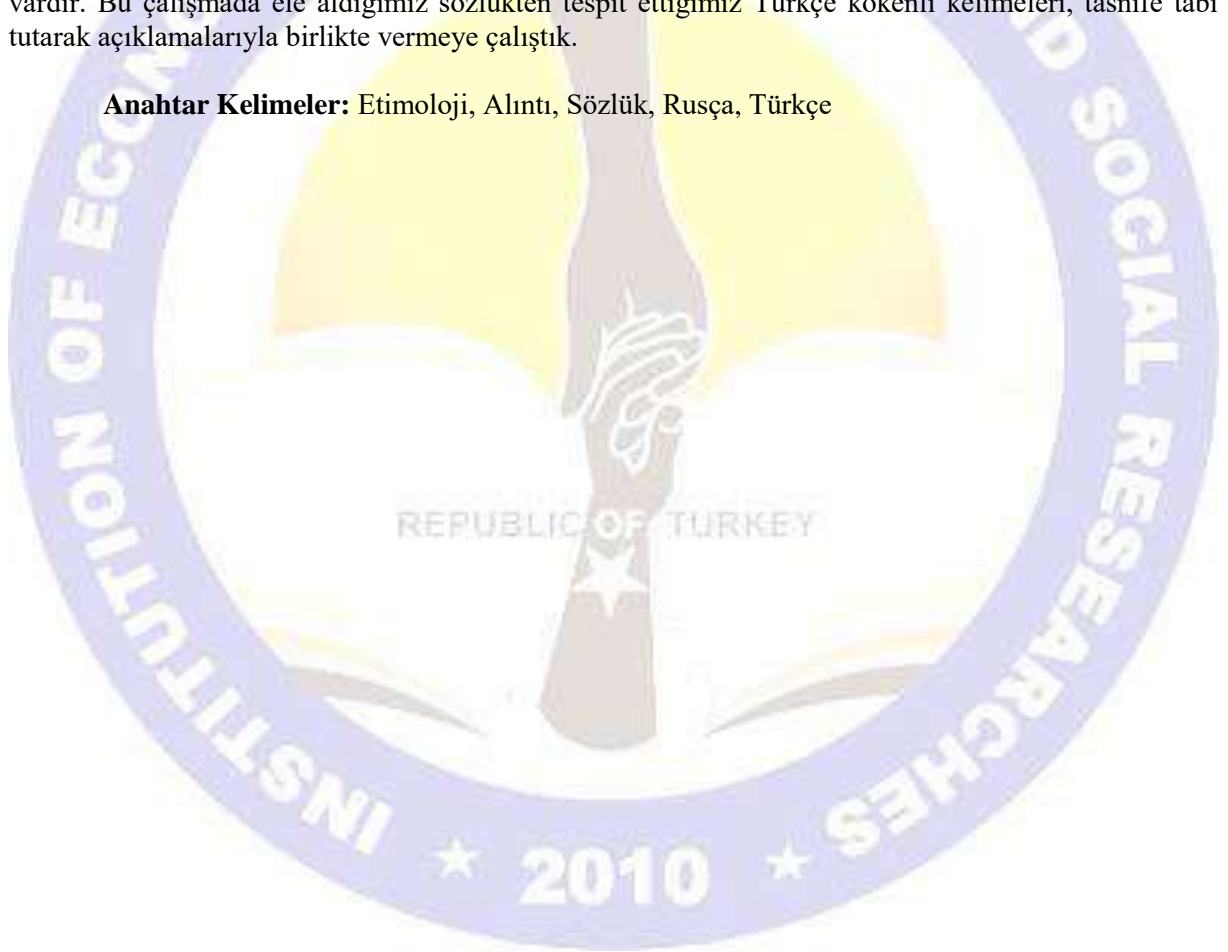
A. G. PREOBRAJENSKİ’NİN RUS DİLİNİN ETİMOLOJİSİ SÖZLÜĞÜ’NDEKİ TÜRKÇE KÖKENLİ KELİMELELER ÜZERİNE**Arş. Gör. Salih ACAR**

Gazi Üniversitesi, salihacar@gazi.edu.tr

ÖZET

A. G. Preobrajenski (1850-1918), XX. yüzyıl başlarında Rus dilbilim dünyasında yaptığı önemli çalışmalarla tanınan Rus sözlükbilimci ve pedagogdur. Preobrajenski’nin yaşadığı dönem itibariyle etimolojik araştırmaların yeterli olmadığı fark etmiştir. “Rus Dilinin Etimolojisi Sözlüğü” adlı çalışmasını hazırlar. Sözlüğün 1910-1914 yılları arasında ilk sayıları basılır. Bu sözlük, dilbilim çevresinde geniş yankı uyandırır ve günümüzde de güncelliğini korumaktadır. Tarihsel sözlükbilim üzerine hazırlanan en temel kaynaklardan biridir.

Bu bakımdan, bu etimolojik sözlük, Rus edebiyatında ve Rus dili araştırmalarında bu türden bir dilbilimsel kılavuzun ilk denemesidir. Rus dili çoğunlukla yabancı dillerden ödünç alınan kelimelerden oluşmaktadır. Sözlükte, tüm ortak Rus dili ve edebi dilde kullanılan kelimelerin en uygun kökenleri verilmektedir. Rusça kelime hazinesi içinde, Türk dillerinden geçen kelimeler vardır. Bu çalışmada ele aldığımız sözlükten tespit ettiğimiz Türkçe kökenli kelimeleri, tasnife tabi tutarak açıklamalarıyla birlikte vermeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Etimoloji, Alıntı, Sözlük, Rusça, Türkçe

TÜRKİYE'DE BİR DÖNEM VE BİR İDEOLOJİ (19.11.1951)

Doç. Dr. M. Salih MERCAN

Bitlis Eren Üniversitesi, msmercan@beu.edu.tr

ÖZET

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 16.11. 1956 tarihli gizli oturumunda; Komünizm nedir, irtica nedir, Bolşevizm nedir, hilafet meselesi nedir? Ve bütün bunlar memlekete ne zararlar getirebilir? Bunlar nereden kopup gelmiştir ve Türkiye'nin sinesinde nasıl bir teşekkül meydana getirmişlerdir? Türkiye bunun üzerinde dikkat ve isabetle durmak mecburiyetindedir ve temas ettiğimiz mevzular ne durumdadır? Memlekete yayılmış mıdır? Münevverlere sirayet etmiş midir? Köy sınırlarını aşmış mıdır? Bu konular gündem maddesi olarak ele alınmış ve Milletvekilleri bu konuda bilgilendirmek suretiyle getirilmek istenen düzenleme hakkında görüşlerine başvurulmuştur. Bu dönemin önde gelen sorunlarını, tek parti döneminin otoriter yapısını tasfiye ile demokratik özgür ortamın oluşumu sağlama ve koruma önlemlerinin alınması oluştuyordu.

İkinci Cihan Savaşı sonrasında komünizm, emperyalizmin öncüsü olmuş ve Sovyet Rusya ile dünyayı korkutan güce ulaşmıştı. Çok partili özgür ortamdan yararlanan aşırı uçlar, başta komünizm olmak üzere etkinliklerini artırmış, yıkıcı eylemlere girişmişlerdi. Kimi insanımız da ulusal savaşım günlerinin çaresizliği içinde kurulan Türk-Rus dostluğunun sıcak ortamında yanılığa düşmüş ve komünizmin aldattıcı vaatlerine kanarak ihanete sürüklenmekten kurtulamamıştı. 1500 kilometrelik deniz ve kara sınırı ile komşu olan tarihi amacı belli Sovyet Rusya'nın bağımsızlığımızı hedef alan girişimlerine karşı önlem almak kaçınılmazdı.

Rusya'da gelişen bu harekete bakıldığında: Latince ortak, evrensel gibi anlamlara gelen communis sözcüğünden türetilmiş komünizm kısaca sınıfsız, parasız ve devletsiz bir toplumsal düzen ideolojisi ve hareketi olarak tanımlanabilir. Ünlü düşünür Karl Marx ve Friedrich Engels'in yazdığı Komünist Parti Manifestosu ile çağdaştırılan komünizmde, kapitalizmin ortadan kaldırılması gerektiği düşüncesi savunulur. Zira Marx komünizmi "herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre" biçiminde ifade etmiştir. Aslında Marx komünizmi bir şekilde ilkel toplum yaşantısına geri dönmek olarak tanımlamıştır. Yani ona göre tarihsel gelişmenin doğal seyrini izleyebilmesi için mülkiyet ilişkileri yeniden düzenlenmelidir. Aksi takdirde ne sınıf çatışmaları ortadan kalkacak ne de olması gereken evrim gerçekleşecektir görüşü ileri sürülmekteydi.

Toplumu karşıt gruplara bölerek ülkeleri içten çökertme yöntemini uygulayan komünizmle savaşım için önce cezaî yaptırımlar artırıldı. Bu rejime çağrışım yapan tüm etkinlikler az da olsa amacı aşar tarzda kontrole alındı. Eğitim ve kültür kurumları ıslah edilip, kimileri kapatıldı. Milliyetçi akımlar geliştirilip desteklendi. Cezaların artırılmasını öngören tasarı ve üyelerce verilen üç değişiklik tekliflerinin gerekçeleri konunun önceliğini ve önemini yeterince vurgulamaktadır. Türk Ceza Kanunundaki değişiklik, özellikle, 141 ve 142'nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının 16.11.1951 tarihinde Genel kurulda görüşülmesine başlandı. Kanun tasarısı 8 birleşimde (5.6.7.8.9.10.11 ve 12'nci); üçü gizli olmak üzere birçok oturumda derinlemesine incelenip görüşüldü. Bu görüşmelerde özellikle gizli oturum tutanaklarında komünizmin yapısı, gelişim tarihi, ülkemiz ve ulusumuzun karşı karşıya bulunduğu büyük tehlike vurgulanıp, sergilendi.

Kanunun bilgisi dışında gelişen tarihi olayların gün ışığına çıkması ve gizli tutanakların açıklanması için yapılan başvuru, yönetimce olumlu karşılanmış ve konu bütünü ile Parlamento tarihine geçmiştir. Ceza Kanununun 141 ve 142'nci maddeleri üzerindeki gizli ve açık görüşmeler çok partili demokratik yönetimin kurumlaşp yerleşmesine ışık tutmakta, ülkemizdeki Marksist hareketlerin iskeletini gösteren bilgileri içermektedir.

İktidar ve muhalefet arasında sert ve kırıcı tartışmalara sahne olan bu görüşmeler sonunda komünizmin yarattığı büyük ve yakın tehlike karşısında Ceza Kanununun 141 ve 142'nci maddeleri diğer maddelerden ayrılarak öncelikle kanunlaşması sağlandı. Uzun görüşme ve tartışmalar sonucu kesinleşen metin, 5844 numaralı kanun oldu. Dünyaya, öncelikle milletimize korku veren komünizm, Sovyet İmparatorluğunun yıkılması ve oluşan yenedünya şartları karşısında önemini yitirdi. Ceza Kanununun bu maddeleri 12.4.1991 tarihinde 3713 numaralı Kanunun 23 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırıldı.

Anahtar Kelimeler: Hükümet, Kanun, İdeoloji, Teşkilat, Faaliyet

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN RUS BOLŞEVİK CUMHURİYETİ İLİŞKİLERİ (1336/1920)

Doç. Dr. M. Salih MERCAN

Bitlis Eren Üniversitesi, msmercan@beu.edu.tr

ÖZET

Birinci Dünya Harbi sonunda Orta Avrupa devletleri arasında meydana gelen siyasi ayrışma ve eski Osmanlı İmparatorluğu'nda meydana gelen bazı değişim hareketleri, yeni bir takım cereyan ve şartların ortaya çıkmasına sebep olmuştu. Sevr Muahedesi Türkiye'nin ölüm vesikası idi. Bu muahede ile İngiltere, Fransa, İtalya ve onların Balkanlardaki peyki Yunanistan arasında Osmanlı İmparatorluğu taksime uğruyordu. Padişah ve hükümeti sözde hâkim, fakat hakikatte müttefiklerin ve işgal ordularının esiri haline düşmüştü. Suriye ve Kilikya Fransız hâkimiyeti altına girmiştir. Mezopotamya bir İngiliz müstemlekesi olmuştu. İzmir bir Yunan vilayeti oluyordu. İtalyanlar Konya'yı nüfusları altına almaya çalışıyorlardı.

İşte Damat Ferit Paşa'nın nüfus ve iktidardan mahrum olan İstanbul Hükümeti azalarına Sevr'de dikta ettirilen muahede, geriye kalan Türk topraklarının taksiminden başka bir şey değildi. On iki yılda devamlı muharebeler sonucunda fakir düşen ve harap olan Türk insanını hiç hesaba katmamışlardı. Fakat bu insanların birden bire toprakları, hayatları ve mukaddes değerleri için gösterdikleri şiddetli mukavemet düşmanları için beklenmeyen bir durum olmuştu.

23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi Ankara'da açılarak işe başlamıştı. 2 Mayıs'ta İcra Vekilleri Heyetinin seçimi yapılmış ve on bir vekilden mürekkep Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti teşekkül etmişti. Bilfiil milletin mukadderatına sahip ve hâkim olan Büyük Millet Meclisi, harici siyasetin sevk ve idaresini de tabiatıyla bu İcra Vekilleri Heyetine tevdi edilmişti. Hariciye Vekâlet'ine Tokat Mebusu Bekir Sami Bey Tayin edilmişti.

Sevr Antlaşması ile hürriyet ve istiklalimiz aleyhinde vermiş oldukları müthiş hüküm ve kararlarında ısrar eden İtilaf Devletleriyle Misak-ı Milli çerçevesi dâhilinde anlaşmanın ve bir itilafa varmanın mümkün olmayacağı artık anlaşılmıştı. Galip Devletlerin milli siyasetimize karşı almış oldukları vaziyet, tek kelime ile düşmanca idi. Bizim hayat hakkımızı, hürriyetimizi, istiklalimizi tanımak istemiyorlardı. Rusya'nın mukadderatına hâkim olan Bolşevikler, İtilaf Devletleri ile muhtelif cephelerde harp halinde bulunuyorlardı. Emperyalist ve kapitalistlerin boyunduruğundan kurtulmak için uğraşacak olan Şark milletlerine her türlü maddi ve manevi yardım yapacaklarını prensip olarak kabul ettiklerini cihan umumi efkârı önünde ilan etmişlerdi. Diğer taraftan Sivas Kongresi'nden (4 Eylül 1919) bir- iki ay sonra Sovyet Rusya Hükümeti'nin Kafkas Bolşevik orduları Başkumandanı bulunan ChalveEliava'yı Osmanlı İmparatorluğu'nun son durumunu incelemek üzere gizlice İstanbul'a göndermişti. ChalvaEliava, İstanbul'daki milli teşkilatımız vasıtasıyla Anadolu harekâtı ile temasa geçmiş, emperyalizm cephesi karşısında Türk Milli haklarını tamamıyla tanıyacıklarını, takviye edeceklerini ve süratle yardıma başlayacaklarını bildirmişti. Buna benzer bir başka hadisede bir müddet sonra Berlin'de olmuştu. Üçüncü Enternasyonalin ileri gelen şahsiyetlerinden biri olan Bolşevik muharriri Radek, o tarihte Berlin'de bulunan eski Sadrazam Talat Paşa'nın Anadolu milli hareketi ile yakın bir münasebeti olduğunu sanarak kendisiyle temasa geçmişti. Radek, eski Harbiye Nazırı Enver ve eski Bahriye Nazırı Cemal Paşaların Moskova'ya gönderilmesini, bu iki paşanın Anadolu harekâtına yardım etmeleri temin olunacağı vaadinde bulunmuştu. Enver ve Cemal paşalar çeşitli tarihlerde ve başka yollardan Berlin'den ayrılmışlardı. Cemal Paşa, arkadaşından daha önce Moskova'ya gitmişti. Türk resmi heyeti henüz yolda bulunuyordu.

Rus Sovyet hükümetinin muhtelif yollardan Türkiye ile temas aramaları, hatta Anadolu İnkılabı ile ilgileri bulunmayan kimselerin Ankara namı hesabına müzakereye girişmeleri üzerine, bu temasları yalnız bir kanala toplamak, resmi ve yetkili şahıslarla müzakerelerin yapılması ve mümkün olan müsait şartlarla bir anlaşmaya varılması maksadıyla Moskova'ya bir murahhas heyeti gönderilmesi kararlaştırılmıştı.

Hariciye Vekili Bekir Sami Bey'in başkanlığında murahhas heyeti İktisat Vekili Yusuf Kemal (Tengirşek), Doktor Miralay İbrahim Tali, (Öngören), Rize Mebusu Osman, Erkan-ı Harbiye Kaymakamı Seyfi (General Seyfi Düzgören) beylerden müteşekkildi.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Rusya, Çiçerin, Karahan

“TARİHTE BİR MEDENİYET ŞEHİRİ: HARRAN”

Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ

Harran Üniversitesi, efedurmus@harran.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, İlkçağ'dan günümüze kadar birçok medeniyete ev sahipliği yapan Harran şehrinin medeniyet şehrine dönüşümünün evreleri sunulacaktır. Jeopolitik konumu ve verimli toprakları sayesinde Harran şehri, tarihin her döneminde ilgi odağı olmuştur.

M.Ö. 6000'li yıllardan itibaren farklı krallıkların ve toplulukların hâkimiyetine giren Harran, sürekli olarak bir mücadele alanı halindedir. Arkeolojik buluntular ışığında Harran'ın tarihi M.Ö. 6000'li yıllara kadar uzamaktadır. Yazılı olarak ise ilk defa M.Ö. 2000'li yıllarda Kültepe ve Mari tabletlerinde bahsedilmektedir. Aramilerin bu bölgeye göç etmesiyle birlikte, yerli halkla birlikte oluşturmuş oldukları Arami kültürü yaygınlık kazanmıştır. Bu tarihlerden itibaren sırasıyla Hurri-Mitanni Krallığı, Asur Devleti, Babiller ve Medler'in hâkimiyetine girmiştir. Medler ve Persler zamanında Harran İranlıların eline geçmiştir. Büyük İskender tarafından İranlılardan alınan bu bölge, onun ölümünden sonra Selevkoslar'ın önemli merkezlerinden biri olmuştur.

M.Ö. 137 yılından sonra Harran, İran'da kurulan Arsakidlerin (Partların) eline geçti. Bu sırada Urfa'da Osrhoene Krallığı kuruldu.M.S.163-164 yıllarında Lucius Verus zamanında Partlarla Romalılar arasında yapılan savaşlar, bölgenin Romalılara bağlanmasıyla sonuçlandı. Harran ve civarı İslam Devleti'nin hâkimiyetine kadar Roma İmparatorluğu ve İranlılar (Sasaniler) arasında sürekli bir mücadele bölgesi oldu. Cezîre'ye İslâm öncesi dönemden itibaren genelde Kuzey Arabistan menşeli Adnânî soyuna mensup Mudar ve Rebîa kabileleri gelip yerleşmişlerdir. burayı yurt edinen Arap kabilelerinin adlarına nispetle Diyâr-ı Mudar denilmiştir. Diyar-ı Mudar'ın merkezi ise Harran olmuştur.

Hiz. Ömer döneminde İyaz b. Ganem tarafından fethedilen Harran, jeopolitik ve stratejik önemini korumaya devam etmiştir. Dört halife devrinden sonra Emeviler'in hakimiyetine, bu devletin yıkılmasıyla birlikte Abbasi Devleti'nin hakimiyetine girmiştir. Bir dönem Selçuklu himayesinde kalan bu bölge 1182 tarihinden itibaren Eyyubiler tarafından yönetildi. Moğol istilasına maruz kalan bu bölge kısa aralıklarla İlhanlı ve Memlükler arasında el değiştiren Harran, 13. ve 14. Yüzyıllarda çevredeki göçebeler tarafından işgal edilip köy haline getirildi. Nihayetinde Osmanlı Devleti'nin 1516 Mısır Seferi esnasında gerçekleşen Mecidabık Savaşı'nda bu bölge Memlüklerden alındı. Bu tarihten sonra Osmanlılar bölgeyi Arap istilalarından korumak için Türkmenleri buralarda iskân etmiştir. Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetinde de önemini koruyan Harran, günümüzde de tarihi dokusunu korumaya çalışan bir medeniyet merkezi olma hüviyetini taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yakınođu, Urfa, Harran, Medeniyet

“YAŞ TÜRKİSTAN DERGİSİ” ÖRNEĞİNDE HARIÇTE YÜRÜTÜLEN TÜRKİSTAN BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ

Dr. Öğr. Üyesi Vecihi Sefa Fuat HEKİMOĞLU
Bitlis Eren Üniversitesi, sefafuat@hotmail.com

ÖZET

Orta Asya olarak da adlandırılan, Kazak, Kırgız, Türkmen ve Özbek Türklerinin ana yurdu olan Türkistan toprakları, 18. yüzyıldan başlayarak Rus işgaline uğramıştı. Bu tarihten itibaren Türkistan Türklerinin ulusal bağımsızlık mücadeleleri, silah ve teknik açıdan üstün konumda bulunan Çarlık Rusya orduları karşısında başarısız olmuş ve bu yolda binlerce evladını kaybetmekten başka bir sonuç vermemişti. 1917 yılı devrimleriyle, Rusya’da Çarlık rejiminin yıkılması ve Bolşeviklerin iktidarı ellerine almaları Türkistan Türklerinde asırlardır beledikleri bağımsızlıklarına ulaşabilmeleri umudunun doğmasına yol açmıştı. Ancak kısa süre içerisinde Bolşevik yönetimin, Rus Çarlığı esareti altında yaşayan halklara hürriyet getirecekleri vaadinin gerçekleri yansıtmadığı anlaşılmıştır. Türkistan Türklerinin kendi kendilerinin yönetmek üzere başlattıkları bu girişimler, Bolşevikler tarafından güç kullanarak dağıtılmıştır. Oluşan yeni dönemde Türkistan Türklerinin bir kısım önderleri, ülkelerinde kalarak mücadelelerini devam ettirme yolunu seçerken, diğer bir kısım liderler ise muhacerete giderek Türkistan ulusal bağımsızlık davasını dünya kamuoyuna duyurmayı uygun bulmuştu. Hiç şüphe yok ki, hariçte Türkistan mücadelesini savunan en önemli isimlerden biri de Mustafa Çokay’dır. Tüm ömrünü Türkistan Türklerinin bağımsızlık mücadelesi içerisinde geçirmiş ve Türkistan Muhtariyetinin kurucularında olan Çokay, Muhtariyet dağıtıldıktan sonra Türkistan’dan ayrılmak zorunda kalmıştır. O, kısa süre Azerbaycan ve Gürcistan’da gazetecilik faaliyetleri de yürütmüştür ancak Kafkasya’nın Sovyet işgaline uğraması üzerinde burada daha fazla kalamamış ve İstanbul üzerinden Avrupa’ya göç etmiş hayatının geri kalan kısmını Fransa ve Almanya’da geçirmiştir.

Çalışmamızın konusu olan Yaş Türkistan Dergisi, onun siyasi mücadelesinde ayrı bir yer tutmaktadır. Paris’te yaşamakta olan Mustafa Çokay’ın, Almanya’da eğitim almakta olan Tahir Çağatay, Abdulvahap Oktay ve İbrahim Yarkin gibi Türkistanlı gençlerin desteğiyle Berlin’de basılan derginin ilk sayısı 1929 yılının Aralık ayında çıkmış ve 1939 yılına kadar yayın hayatına devam etmiştir. Türkistan’ın Sovyet işgaline uğramasının ardından Zeki Velidi Togan, Osman Kocaoğlu ve Mustafa Çokay gibi liderlerin önderliğinde. Ulusal bağımsızlık mücadelesini tek çatı altında toplamak amacıyla “Türkistan Milli Birliği” kurulmuştu. Yaş Türkistan dergisi, Zeki Velidi’nin başkanlığında İstanbul’da çıkarılan “Yeni Türkistan” dergisi ile birlikte bu örgütün yayın organı olarak hareket etmiştir. Bu çalışmamızda, Yaş Türkistan dergisinde yayınlanan makaleler ile Türkistan bağımsızlık mücadelesine ne gibi katkıların sağlandığı, Türkistan Türklüğünün haklı davasının dünya kamuoyuna tanıtılmasında ne tür katkılar sağlandığı, dergide basılan makaleler esas alınarak incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaş Türkistan, Mustafa Çokay, Zeki Velidi Togan, Türkistan Milli Birliği

20. YÜZYILIN İLK YARISINDA KAZAKİSTAN'DA YAŞANAN AÇLIK FELAKETLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Vecihi Sefa Fuat HEKİMOĞLU
Bitlis Eren Üniversitesi, sefafuat@hotmail.com

ÖZET

18. asrın ortalarından itibaren Çarlık Rusya hâkimiyeti altında yaşamış olan Kazak Türkleri, 1917 yılı devrimleri sırasında kendi egemen devletlerini kurmak için Alaş Orda önderlerinin başkanlığında ulusal bağımsızlık hareketi yürütmüşlerdi. Bolşeviklere karşı yürütülen mücadelenin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından Kazakistan'da Sovyet yönetimi tesis edildi.

Birinci Dünya Savaşı sırasında gerçekleşen 1916 Türkistan Milli Ayaklanması ve ardından Bolşevik Devrimiyle beraber başlayan iç savaş, Kazak halkını maddi açıdan son derece olumsuz bir şekilde etkilemişti. Ancak Sovyet yönetiminin kurulduğu ilk dönemlerde uygulanan yanlış politikalar neticesinde ortaya çıkan "açlık" tamamen bir felakete yol açmış ve milyonlarca Kazak Türkünün hayatını kaybetmesine sebep olmuştu. 1920-1921 yıllarında kuraklık sebebiyle gıda sıkıntısının çekildiği dönemde halkın ellerinde kalan son yiyecek maddelerine Kızıl Ordu tarafından el konulması halkı açlık tehlikesi ile karşı karşıya bırakmıştı. Fakat esas felaket 1930'lu yılların başında yaşanmıştır. Göçebe bir yaşam süren ve başlıca yaşam kaynağı hayvancılık olan Kazakistan'da, devrimin üzerinden 10 yıldan fazla zaman geçmesine rağmen henüz sosyalist devletin hala kurulmadığı kanaatine varan Sovyet yöneticileri, ülkede köklü değişiklikler yapmayı kararlaştırdılar. Kazakistan Komünist Partisi Birinci Sekreteri Filip İsayeviç Goloşekin'in, "Küçük Ekim Devrimi" olarak adlandırdığı politikaları uygulamaya koyması ve sonrasında gerçekleştirilen *Kolektifleştirme*, milyonlarca Kazak Türkünün ölümüyle sonuçlanmıştı.

Bu çalışmamızda Kazakistan'da 1920'li ve 1930'lu yıllarda yaşanan açlık felaketinin sebepleri, Kazak aydınlarının yaşanan felaket karşısında merkezi Sovyet yönetimi nezdindeki girişimleri ve başta Sovyetler Birliği'nin lideri Josef Stalin ile Kazakistan'ın yöneticisi Filip Goloşekin olmak üzere Sovyetler Birliği idarecilerinin uyguladıkları politikalar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kazakistan, Açlık, Goloşekin, Kolektifleştirme

NİĞDE MÜBADİLLERİNE AİT TASFİYE TALEPNAME Sİ SERGİSİ

Dr. Salih ÖZKAN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, salihozkan66@hotmail.com

ÖZET

Milli Mücadele sonrasında toplanan Lozan Konferansında en çok tartışılan konulardan biri de Türkiye’de kalan Hristiyan Rumlar ile Yunanistan’da kalan Müslüman Türklerin durumlarının ne olacağı meselesidir. Lozan’da oluşturulan alt komisyonlardan olan; “Azınlıklar Alt Komisyonu” ile “Nüfus Mübadelesi Alt Komisyonu”nun çalışmalarında ele alınan konu uzun tartışmalara sebep olmuştur. Nihayet Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) temsilcisi İsveçli Dr. Nansen’in hazırladığı rapora uygun olarak mübadele kararı verilmiştir. Nansen’in raporuna göre; o ana kadar yaşananlar, artık iki toplumun bir arada yaşamasına imkan bırakmamaktadır. Yaşananlar yüzünden düşmanlık duygusunun hat safhaya ulaştığı iki toplumun bir an önce ayrıştırılması her iki taraf açısından da en doğru yol olacaktır. Kararın bir an önce uygulamaya konulması için, daha Lozan Görüşmeleri sonuçlanmadan, 30 Ocak 1923’te mübadele sözleşmesi imzalanmıştır. Buna göre; İstanbul’da oturan Rumlar ile Batı Trakya’da oturan Türkler hariç tutulmak karşılıklı olarak Türk ve Rum Ahali mübadeleye tabi tutulacaktır.

Mübadele uygulaması sürecinde her iki tarafta da Muhtelit Mübadele Komisyonları kurulacaktır. Gerekirse mübadeleye tabi bölgelerde yerel komisyonlar da kurulacaktır. Bu komisyonlar her iki tarafta da mübadillerin taşınır ve taşınmaz mal ve mülkünü belirleyecektir. Belirlenen emlak her mübadile verilecek olan “tasfiye talepleri”ne kaydedilecektir. Nakil işlemi gerçekleştikten sonra, mübadil kimselere dağıtılacak emlak için bu “tasfiye talepleri” esas alınacaktır. Bu taleplerdeki emlak karşı tarafta Mübadeleye tabi tutulan ahalinin metruk arazilerinden karşılanacaktır.

Mübadele uygulamasından en çok etkilenen şehirlerden birisi de Niğde’dir. Mübadele öncesinde %32 civarında olan gayrimüslim nüfus gitmiş, onların yerine Selanik Vilayetine bağlı; Kesendire, Poliroz, Sarışaban, Avrethisar-Kılıç, Nevrekop kazaları ile Manastır Vilayetine bağlı; Kozana, Girebene, Kesriye, Görice, Hurpışte, Kayalar ve Serfice kazalarından, mübadeleye tabi Müslüman Türk nüfus gelmiştir. Bu sergide Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi’nden temin edilen ve Niğde’ye gelen mübadillerin “tasfiye talepleri”nden örnekler sergilenecektir.

Anahtar Kelimeler: Niğde, Mübadiller, Tasfiye Talepname

L. N. TOLSTOY'UN *İTİRAFLARIM* ADLI ESERİNDE VAROLUŞÇU FELSEFENİN İZLERİ

Arş. Gör. Ümmühan CEYLAN

Gazi Üniversitesi, ummuhanceylan@gazi.edu.tr

ÖZET

Varoluşçuluğu tek bir tanımda birleştirmek zordur. Her düşünür bu felsefi akıma yeni yorumlar getirerek varoluşçuluk kavramının zamanla daha geniş anlamlar kazanmasını sağlamıştır. En genel anlamıyla varoluşçuluk, adından da anlaşılacağı üzere, bireyin kendi varlığının anlamını sorgulamasıdır. Bu yüzden bu akımın temsilcileri, anlamsız gibi görünen bir yaşama bir nebze olsun anlam katma çabası içerisine girmişlerdir. Bu temsilcilerden biri olan L. N. Tolstoy, *İtiraflarım* (*İspoved*) adlı eserinde varoluşçuluğun temelini oluşturan, insanın varlığını sorgulaması ve bireyin kendi içine dönmesi gibi konuları, kendi yaşamı ve görüşleri doğrultusunda işler. *İtiraflarım* kurgusal olmaktan uzak, yazarın başından geçen ruhsal bunalımların yoğunlukta olduğu bir dönemi anlatan ve felsefi unsurlar içeren otobiyografik bir eserdir. Bu eser, Tolstoy'un 1870'li yılların sonu ve 1880'li yılların başında yaşadığı derin bir ruhsal dönüşümü anlatır.

Eserin ana teması, yaşamın anlamsızlığını sorgulayan yazarın gerçeğe ulaşmak için verdiği içsel hesaplaşmadır. Bu hesaplaşma sırasında Tolstoy hayatın anlamını ne bilimsel bilgilerde, ne Hint ve Çin bilgeliğinde, ne de Hristiyan dogmasında bulabilir. Eser ölüm, yaşam, doğru, yanlış ve ideal din gibi konuları içerir. Hayatına bir anlam kazandırma çabası içerisinde olan Tolstoy, bu süreçte çoğu zaman ümitsizliğe düşer ve içsel yolculuğunun sonunda, hayatın tekbir anlamı olmadığına kanaat getirir. Üstelik sorularının çoğunun cevabını bulamaz ve geldiği nokta 'hiçlik' duygusu olur. Kadere boyun eğmek yerine kendi yolunu çizmeye çalışan Tolstoy, bu süreçte kendisine öğretilen cevaplara değil, kendi yöntemleriyle bulacağı cevaba yönelir. Uzun bir iç hesaplaşmadan sonra, yazarı 'hiçlik' duygusundan kurtaran unsur, tüm insanlığı kucaklayan bir Tanrı inancı olur. Ona göre, insan Tanrı sayesinde dünyanın gerçeklerini anlar ve varoluş sebebini öğrenir. Bu yüzden yazara göre inançsız yaşamak mümkün değildir çünkü inanç, insanın ölümlü varlığına sonsuzluk katar. *İtiraflarım* çerçevesinde ele alınacak bu çalışmada, Tolstoy'un cevabını aradığı problem, varoluşsal bakış açısıyla incelenecek, yazarın kişiliğini ve sanatını etkileyen bu sürece değinilecek ve vardığı sonuçlar ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tolstoy, Felsefe, Varoluşçuluk, Din, Birey

MÜNŞE'ÂT MECMÛ'ALARININ TÂRİHÎ ÖNEMİ VE 18. YÜZYILA AİT MÜNŞE'ÂT MECMÛ'ASINDA YER ALAN BİR MEKTUBUN TÂRİHÎ YÖNDEN İNCELENMESİ**Dilek ÜNLÜ**

Erciyes Üniversitesi, dilekunlu66@gmail.com

ÖZET

İnsanoğlu geleceğine yön verirken târihinden ilham alır. Bu açıdan düşünüldüğünde târihî bilgilerin sıhhatli bir biçimde günümüze aktarımı büyük ölçüde önem arz etmektedir. Eski Türk Edebiyatı çalışma sahasının temel kaynaklarından olan yazma eserler, günümüzde sadece edebiyat çalışmaları için değil diğer çalışma alanları için de önemli bilgileri ihtivâ edebilmektedirler. Doğrudan târihî bilgileri ihtivâ eden eserlerin yanı sıra edebî metinlerin içerisinde de târih bilgilerine ulaşıldığı yapılan çalışmalarla ortaya çıkmaktadır.

Özel bir üslûp ile kaleme alınan inşâ metninin bir araya toplandığı münşe'ât mecmû'alarından günümüze yeni bilgilerin kazandırılması yâhut var olan bilgilerin sıhhatine destek olabilecek mâhiyette bilgilerin ortaya çıkarılması mümkün olabilmektedir. Bu anlamda söz konusu eserler hem muhtevâ hem de biçim itibâriyle ciddi ve titiz bir çalışma ile incelenmelidir. Bu eserlerdeki metinlerin içeriğinde târihî olaylara dâir bilgilerin yer alabilecek olmasının yanı sıra, metinlerin kaleme alınmasında uygulanan üslûpla alâkalı dönemin kurumları ya da kişileri arasında ne şekilde bir yazışma şeklinin gerçekleştiğini görebilmek gibi benzer bilgilerin de elde edilmesi önem arz etmektedir.

Bizim bu çalışmamız, münşe'ât mecmû'alarının târihî önemi ve 18. yüzyıla ait İBB Atatürk Kitaplığı'nda T 816 T 816 1'de Münşe'ât Mecmû'ası ismiyle kayıtlı bir yazma eser içerisinde mevcut bulunan bir mektubun târihî yönden incelenmesi üzerinedir. Bu incelemede; söz konusu mektup biçim ve muhtevâ yönüyle ele alınacak olup ulaşılan sonuçlar belirtilecektir. Amacımız târihe dâir yapılacak olan çalışmalara ipucu mâhiyetindeki bilgileri ortaya çıkarmaktır. Yapılacak bu çalışmanın ilim âlemine faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Münşe'ât Mecmû'ası, Târih, 18.yy

**DİLDE BOŞLUK VE KÜLTÜRE ÖZGÜ KELİMELERİN ÇEVİRİSİ HAKKINDA
(N. LESKOV ÇEVİRİLERİNİN İNCELEMESİ)****Dr. Fatih YAPICI**

Gazi Üniversitesi, fyapici@gazi.edu.tr

ÖZET

Dilde boşluk (лакуна) ve kültüre özgü kelimeler (безэквивалентные слова) terimleri ile adlandırılan ifadeler, bir kültürde ortaya çıkıp başka kültürde tam anlamıyla eşdeğeri olmadığı için özellikle edebi metinlerin çevirisinde okuyucuya metni doğru aktarabilmek adına göz ardı edilmemesi gereken unsurlardır. Söz konusu kelimeler, normal şartlarda anadili konuşanlar tarafından fark edilmez, ancak çeviri etkinliği sırasında iki kültürün karşılaştırılması sonucu karşımıza çıkarlar. Bu açıdan, günlük konuşma sırasında üzerinde durulmayan gündelik hayata ait nesnelere, kavramlar, kültüre ait olgular, aktarılan kültürde karşılıkları olmadığı için çeviri sırasında çevirmenleri en çok zorlayan leksik yapılar olarak karşımıza çıkmaktadır. Rus çeviribiliminde özolgu (реалия) olarak da adlandırılan kültüre özgü bu kelimelerin sınıflandırması ve tanımlanması üzerine birçok araştırma yapılmış ve yapılmaya da devam etmektedir. Araştırmacılar bir yandan bu tür kelimeleri sınıflandırırken diğer yandan, onların başka dillere aktarımı ile ilgili ne tür yöntemlere başvurulması gerektiğini tartışmaktadırlar. Özolguların çevirisi, bir dildeki metni bir başka dilde oluşturmak olarak özetlenebilecek çeviri etkinliğinin temel görevi sayılan farklı kültürlerle pencere olma özelliği açısından oldukça önemlidir. Bu tür kelimelerin gerektiği gibi aktarılabilmesi, erek kültürdeki okuyucunun kaynak kültürdeki nesneyi, kavramı ya da olguyu tarihi ve kültürel gelişimiyle birlikte doğru bir şekilde algılayabilmesini ve hissedebilmesini sağlayacak biçimde olmalıdır.

Biz bu çalışmamızda ünlü Rus yazar Nikolay Leskov'un Türkçemize "Mtsensk İlçesinin Lady Macbeth'i" ve "Mtseski Lady Macbeth" adlarıyla iki farklı çevirmen tarafından çevrilen uzun öyküsünü ele alacağız. 19. yüzyılın önemli eserlerinden sayılan uzun öykü, önce 2012 yılında Günay Çetao Kızıllırmak, daha sonra ise 2016 yılında Uğur Büke tarafından Rusça aslından çevrilmiştir. Her iki çevirmenin de usta birer çevirmen olmaları ve eseri orijinalinden çevirmeleri nedeniyle bu incelemede kullanılmak için uygun olduğu düşünülmüştür. İki usta çevirmen G. Kızıllırmak ve U. Büke'nin incelediğimiz eserin çevirilerinde karşılaştıkları kültüre özgü kelimeleri çevirirken hangi yöntemleri kullandıklarını, ne tür yaklaşımlar sergilediklerini örneklerle açıklayacağız. Çalışmamızın amacı, kültüre özgü kelimelerin çevirisi konusunda karşılaşılan sorunları ortaya koymak ve bu tür kelimelerin çevirisi ile ilgili çözüm yolları sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Leskov, Lakuna, Kültüre Özgü Kelimeler, Özolgu, Çeviri

2005-2017 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE’DE TÜRKÇE KONUŞMA BECERİSİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nuri KARDAŞ**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mnkardas@hotmail.com

ÖZET

Düşünme yeteneğiyle diğer canlılardan farklılaşan insan; ihtiyaçlarını, isteklerini, fikirlerini, hayallerini, üzüntülerini, sevinçlerini ait olduğu toplumun ya da grubun üyeleriyle paylaşmak ister. İnsanın bildiklerini, düşündüklerini ve duygularını en kısa yoldan dışa vurmasını sağlayan dil becerisi ise konuşmadır. Konuşma, akciğerlerden başlayıp ağız ve burun boşluğunda yer alan organlarda oluşan ses aracılığıyla duygu ve düşüncelerimizi, dile ait kurallar içerisinde kelimeler, cümleler oluşturarak ifade ettiğimiz zihinsel, psikolojik, fizyolojik ve sosyal bir süreçtir.

Konuşma doğuştan sahip olduğumuz fakat eğitimle geliştirebileceğimiz bir beceridir. Ayrıca günlük hayatımızda iletişim sırasında en çok başvurduğumuz ikinci dil becerisidir ve kendimizi doğru, etkili bir biçimde anlatmanın da en kısa yoludur. Hal böyle olunca konuşma becerisiyle ilgili daha fazla çalışmanın yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Böylece yapılacak nitelikli çalışmalarla insanların konuşma becerisi geliştirilebilir ve insanlar arasındaki iletişimin daha sağlıklı olması sağlanabilir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, 2005-2017 yıllarında konuşma eğitimi ile ilgili yapılan akademik çalışmaların(doktora tezleri, yüksek lisans tezleri ve makaleler) eğilimlerini belirlemektir.

Araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

Konuşma eğitimi üzerine yapılan çalışmaların türleri nelerdir? Dağılımı nasıldır?

Konuşma eğitimi üzerine yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?

Konuşma eğitimi üzerine yapılan çalışmaların yapıldıkları yöntemlere göre dağılımı nasıldır?

Konuşma eğitimi üzerine yapılan çalışmaların konularına göre dağılımı nasıldır?

Konuşma eğitimi üzerine yapılan çalışmaların yapıldığı çalışma grubu özellikleri nelerdir?

Araştırma verileri; Google, Google Akademik, ULAKBİM, YÖK Tez Merkezi veri tabanlarında tam metnine ulaşılabilen akademik çalışmalar (makale, yüksek lisans tezi, doktora tezi)’la sınırlandırılmıştır.

Araştırma verilerinin analizinde “içerik analizi” yöntemi kullanılmış ve veriler basit istatistik teknikleri ile betimlenmiştir. Çalışmanın bulgular bölümünde, ulaşılan sonuçlar tablo ve grafiklerle sunulmuş ve yorumlanmıştır. Sonuç bölümünde de sonuçlar özetlenmiş, tartışılmış ve alan araştırmacılarına önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Konuşma Becerisi, Makale, Tez, Eğilim

2005-2017 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE’DE TÜRKÇE OKUMA BECERİSİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nuri KARDAŞ**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mnkardas@hotmail.com

ÖZET

Günümüz dünyasında ülkelerin rekabet etme gücüyle doğrudan ilişkilendirilen önemli bir faktör, çağın sosyal ve ekonomik koşullarında kayda değer rol oynayan bireylerin yetişmesidir. Bu sebeple bir ülkenin kalkınmasını sağlamak için yapılacak ilk iş, o ülkenin bireylerine verilen eğitimin seviyesini yükseltmek olmalıdır. Eğitim seviyesinin yükseltilmesinde ana dili ve eğitimi anahtar bir konuma sahiptir. Nitekim ana dili eğitiminin, bireylerin hem toplumsal hem bireysel gelişimlerinde önemli bir yeri olmaktadır. Bireylerin çevreleriyle kurdukları ilişkinin sağlıklı olması ve eğitim hayatlarında her türlü öğrenmenin gerçekleşmesi büyük ölçüde aldıkları ana dil eğitiminin yeterliliğine bağlıdır. Anadilin etkili kullanılması ancak etkili bir eğitimle mümkün olabilmektedir.

Anadilinde etkili bir şekilde konuşamayan, yazamayan, okuyamayan ve okuduklarını, dinlediklerini anlayamayan bir bireyin/öğrencinin diğer alanlarda/derslerde de başarılı olması beklenemez. Ülkemizde Türkçe derslerinde dört temel dil becerisinin etkin bir şekilde kazandırılmasıyla bireyler düşünme, sorgulama, karar verme gibi bilişsel süreçlerde başarılı olan ve bilgi çağına uyum sağlayan bir kişilik edinirler.

Türkçe Öğretim Programı (2017)’nda kazandırılması hedeflenen becerilerden biri okumadır. Okuma duyuş, etkileşim, algılama, deneyim, düşünme, öğrenme, çağrışım, etkileme ve yapılandırma süreçlerini kapsayan çok boyutlu karmaşık bir süreçtir. Okuma öğrenme alanında yapılan çalışmaları tanımak, bu çalışmaların alan yazındaki yeri hakkında fikir edinmek başarılı bir okuma eğitimi verebilmek adına gerekli ve önemlidir.

Bu araştırmanın amacı; okuma becerisi ile ilgili olarak 2005-2017 yılları arasında yapılan çalışmaların (yüksek lisans tezleri, doktora tezleri ve makalelerin) eğilimlerini ortaya çıkararak okuma becerisi ile ilgili araştırma yapan ve bu konuyla ilgili makale ve tez hazırlamayı düşünen kişilere yardımcı olmaktır. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

Okuma eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların türlere göre dağılımı nasıldır?

Okuma eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?

Okuma eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların yöntemlere (nitel, nicel, karma) göre dağılımı nasıldır?

Okuma eğitimi üzerine yapılan çalışmaların konularına göre dağılımı nasıldır?

Okuma eğitimi üzerine yapılan çalışmanın, çalışma grubu özellikleri nelerdir?

Araştırma verileri; Google, Google Akademik, ULAKBİM, YÖK Tez Merkezi veri tabanlarında tam metnine ulaşılabilen akademik çalışmalar (makale, yüksek lisans tezi, doktora tezi)’la sınırlandırılmıştır.

Araştırma verilerinin analizinde “içerik analizi” yöntemi kullanılmış ve veriler basit istatistik teknikleri ile betimlenmiştir. Çalışmanın bulgular bölümünde, ulaşılan sonuçlar tablo ve grafiklerle sunulmuş ve yorumlanmıştır. Sonuç bölümünde de sonuçlar özetlenmiş, tartışılmış ve alan araştırmacılarına önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okuma Becerisi, Makale, Tez, Eğilim

ŞANLIURFA AĞZINDAN DERLEME SÖZLÜĞÜ'NE KATKILAR

Dr. Öğr. Üyesi Burak TELLİ

Adıyaman Üniversitesi, btelli46@gmail.com

ÖZET

Bir dilin ses, şekil ve anlamca farklılıklar gösteren ve belli yerleşim bölgelerinde kullanılan konuşma diline ağız denmektedir. Ağızlar bir dilin önemli dil hazineleridir. Ölçünlü dilde kullanılmayan pek çok kelime ağızlarda var olabilmektedir. Bu kelimelerin tespit edilmesi önem arz etmektedir. Çünkü bir dilin söz varlığının eksiksiz olarak ortaya konması ancak ağızlarındaki tüm kelimelerin tespit edilmesi ile mümkündür. Bu kelimelerin tespit edilmesi dilin birtakım ses ve şekil özelliklerinin belirlenmesine de katkı sunacaktır. Ancak ağızlar zamanla özelliklerini kaybetmektedir. Özellikle teknolojinin hızla ilerlemesi ağızları zamanla ölçünlü dile yaklaştırmaktadır. Bu sebeple ağız çalışmalarının bir an önce bütün yörelerde uzmanlar tarafından yapıp ortak bir transkripsiyon alfabesi ile yazıya geçirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de ağız çalışmaları 1932 yılında bugünkü adı Türk Dil Kurumu olan Türk Dili Tetkik Cemiyeti’nin kurulması ile başlamıştır. Bu cemiyet tarafından çıkarılan “Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi”de 1939-1949 yılları arasında halk ağzından derlenen yaklaşık 150 bin kelime yayımlanmıştır. Bu dergi zamanla ilaveler yapılarak zenginleştirilmiş ve Derleme Sözlüğü meydana gelmiştir. Günümüzde yapılan derleme sözlüğüne katkı çalışmaları ile Derleme Sözlüğü daha da zenginleşecektir.

Yaklaşık 11 bir yıllık tarihi ile zengin bir tarihi birikime sahip Şanlıurfa, beraberinde kültürel zenginlikleri ile zengin bir medeniyet merkezidir. Bu tarihi ve kültürel birikim Şanlıurfa ağzında elbette kendisini göstermektedir. Biz bu çalışmamızda Şanlıurfa ağzından Derleme Sözlüğü’ne katkı yapmayı amaçlamaktayız. Derleme Sözlüğü’nde bulunmayan, Derleme Sözlüğü’nde bulunup da Şanlıurfa ağzında farklı anlamlarda kullanılan kelimeler ve Derleme Sözlüğü’nde yer alıp Şanlıurfa ağzına ait oldukları verilmeyen kelimeler tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmamızda Şanlıurfa ağzıyla ilgili hazırlanmış ağız kitaplarından ve saha derlemelerinden elde edilmiş dil malzemelerinden yararlanılmıştır. Tespit edilen kelimeler türlerine göre tasnif edilerek verilecektir. Ayrıca bölge ağzına özgü olup fakat sözlüklere girmemiş deyimler de ayrı bir başlık altında verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Derleme Sözlüğü, Şanlıurfa Ağızı, Anadolu Ağızları, Ağız Bilimi

AKARÇAY TEPE KARTOGRAFYASI

Dr. Öğr. Üyesi Şirin Gülçen EREN
Süleyman Demirel Üniversitesi, sirineren@sdu.edu.tr

ÖZET

Her medeniyet, sosyo-ekonomik ilişkileri temelinde, arazi düzenini kadastro sistemi vasıtasıyla mekânsal olarak desenleyerek tasarlar ve arazi kullanımlarını planlar. Şanlıurfa Müzesi (Türkiye)'nde sergilenen Akarçay Tepe Çizgi Bezekli Taş Plakaları'nın yapıldığı dönemin arazi düzenini gösteren ölçekli mekânsal planlar oldukları ve antik dönemden bugüne bölgenin tarihsel geçmişi ile coğrafi ve sosyo-kültürel yapısı nedeniyle temel mekânsal verilerde belirgin bir değişiklik olmadığı savıyla, 2017 yılında bir araştırma başlatılmıştır. Söz konusu plakalar; yerinde ölçülmüş ve incelenmiştir. Plakalar, bir bütünün parçalarıdır ve aynı teknik dille üretilmiştir. Bu makalede; arkeolojik kazı çalışmaları sırasında bulunan ve disiplin alanı özelinde yorumlanan plakaların mekânsal boyutunun şehir planlama disiplini temelinde açıklanması amaçlanmaktadır. Mekânsal boyut, plakaların teknik özellikleriyle okunabilmektedir. Söz konusu özellikler; sistematik ve dinamik bulgular ve arkeolojik bulguların kent, kent yaşamı ve kent kuramı kapsamında değerlendirilmelerine imkân vermektedir. Araştırma izni verilen üç adet Plaka, Akarçay Tepe kadastral desenine ait değildir. Farklı yerleşme dokularından iz vermektedir. Plakalar; arazi düzeninin yerleşme topografyası, arazi kullanım kararları ile hâkimiyet sınırlarını ve tarımsal destek sistemlerini gösteren 3-Boyutlu arazi maketi şeklindeki ölçekli mekânsal planlardır. Plakalar, Mezolitik Dönem ile Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem arasında tarihlenmektedir. Bu makalede; Akarçay Tepe plakalarının; farklı kartografyalara benzerlikleri, ait oldukları yerler, teknik özellikleri ile mekân-zaman boyutları irdelenmektedir.

Çalışmanın; multidisipliner bir bakış açısı ve interdisipliner bir inceleme yöntemiyle arkeolojik kazı bulgularının yeniden düzenlenmesine imkân vermesi ve bu yaklaşımın bulguların değerlendirilmesine esas farklı bir yöntem önermesi olarak katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mekânsal Planlama, Kartografya, Aslan Çağı, Mezolitik Dönem, Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem

KAHRAMANMARAŞ ŞEHİR MERKEZİNDE NÜFUSUN MEKÂNSAL DEĞİŞİMİ

Mehmet KARABÖRK

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, mehmetkarabork@hotmail.com

Prof. Dr. Ersin Kaya SANDAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, esandal@ksu.edu.tr

ÖZET

Şehir merkezleri ortaya çıkış süreçlerinden günümüze kadar geçen zaman içerisinde diliminde sahip oldukları sosyo-ekonomik ve kültürel faaliyetler dolayısıyla geniş nüfus kitleleri için bir çekim alanı özelliği konumunda olmuşlardır. Kavram olarak şehir; çevresine göre daha fazla ve yoğun nüfus barındıran, ekonomik anlamda daha çok tarım dışı faaliyetler yürütülen, sağlık, eğitim, sanayi ve ticaret açısından geniş imkânlar sunan dinamik yerleşim alanıdır. Gelişim süreçleri incelendiğinde şehirler kendi içinde ve çevresiyle sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan sürekli bir etkileşim ve değişim alanlarıdır. Bu değişim ve etkileşim nüfus ölçeğinde de kendisini gösterir. Şehir hem çevreden nüfus alırken hem de kendi içerisinde nüfus hareketlerine sahne olmaktadır. Bu durum şehirlerin doğası ve göstermiş olduğu sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmelerle ilgilidir. Şehirler bu özellikleriyle genelde dinamik bir özellik gösterirler. Bu araştırmada hem mekânsal olarak büyüyen hem de nüfus açısından artış gösteren Kahramanmaraş şehri nüfus bakımından ve nüfusun mekânsal dağılışı özellikleri bakımından incelenmektedir. Araştırmada yöntem olarak; Kahramanmaraş şehir merkezindeki mahalle haritası veri tabanı Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nden temin edilmiştir. Kent alanlarının bileşenleri/öğeleri dikkate alınarak kent merkezi sınırları belirlenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu'ndan elde edilen 2008, 2013 ve 2017 yıllarına ait mahalle nüfus bilgileri Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanılarak mahalle bazında nüfus büyüklük ve yoğunluğunu gösteren haritalar üretilmiştir.

ArcMap 10.4.1 programı ile yapılan analizlerden elde edilen bulgularla nüfusun kent içindeki yoğunluğu ve bu yoğunluğun değişimleri saptanmıştır. Kahramanmaraş şehri alansal olarak Ağır Dağı'nın güney eteklerinde nispeten ovoiden yüksek bir alanda genel olarak doğu-batı ekseninde uzanmaktadır. Kahramanmaraş'ta nüfus geçmişten günümüze sürekli bir artış göstermiş ve özellikle son 25-30 yıl içerisinde bu artışın etkisi ile şehir mekânsal olarak çok genişlemiştir. Kahramanmaraş kent alanı yoğun bir şekilde kentin batı yönüne doğru ilerlemesi devam etmektedir. Dolayısıyla genişleyen kent alanı nüfus yoğunluğunu bu konut alanlarına doğru kaymasına neden olmaktadır. 2008, 2013 ve 2017'yi kapsayan 10 yıllık zaman dilimi içerisinde mahalle nüfusları irdelendiğinde genellikle kentin eski çekirdeğini oluşturan iç kesim, doğu ve güneydoğusundaki nüfusun kentin batı-kuzeybatısına doğru yönelim gösterdiği gözlemlenmektedir. Diğer bir ifadeyle şehir nüfusu modern şehirleşme anlamında gelişme gösteren dikey yapılaşmanın olduğu alanlara doğru kaymaktadır.

Anahtar Kelimeler; Kahramanmaraş, Şehir, Nüfus Yoğunluğu

TARIM COĞRAFYASI AÇISINDAN KAHRAMANMARAŞ'TA CEVİZ ÜRETİMİ

Prof. Dr. Ersin Kaya SANDAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, esandal@ksu.edu.tr

Mehmet KARABÖRK

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, mehmetkarabork@hotmail.com

Nadire KARADEMİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, nadire46@hotmail.com

ÖZET

Ceviz dünyada ve ülkemizde besin kaynağı ve sanayi alanındaki kullanımı dolayısıyla ekonomik değeri olan ve çok yaygın üretilen bir üründür. Ceviz bitkisi ekonomik ömrü çok uzun olan, kuraklığa ve ekstrem değerlere karşı dayanıklıdır. Bu özellikleri dolayısı ile geniş bir yayılım sahasına sahiptir. Ceviz Latince bilimsel adıyla *Juglans regia* L. olarak bilinmekte ve *Juglandales* takımı içerisinde yer almaktadır. Bu araştırma bir tarım coğrafyası çalışması olup ülkemizde de yaygın olarak üretilen cevizin Kahramanmaraş'taki üretimini mevcut durumunu, dağılımını ve Türkiye genelindeki yerini ortaya koymaktadır. Çalışma alanımız olan Kahramanmaraş 14.346 km²'lik yüzölçümü ile Türkiye'nin 11. büyük, **1.127.623** nüfus miktarı ile 18. ili durumundadır. Kahramanmaraş ili coğrafi olarak Akdeniz bölgesinin doğusunda yer almakta ve yükseltisi de 150 m. ile 3027 m arasında değişmektedir. Bu konum ve yükselti özellikleri yörede ceviz için uygun bir ortamın oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bu çalışmada ilk olarak Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan 2017 yılı ceviz üretim verileri baz alınarak Türkiye'de ve Kahramanmaraş'ta ceviz üretimi, verimi ve ceviz ağacı sayısı dağılımı ile ilgili analizler Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

ArcMap 10.4.1 programından yararlanılarak aynı verilerden hareketle üretimin il genelindeki üretim alanlarının, üretim miktarının ilçe bazında dağılımını gösteren haritalar çıkarılmıştır. Ceviz üretim faaliyetlerini yansıtan verilerinden yararlanılarak yıllara göre grafikler oluşturulmuştur. Ortaya çıkan sonuçlar ışığında Kahramanmaraş'ta ceviz üretiminin boyutları ortaya konmuştur. Bu doğrultuda Kahramanmaraş'ın Türkiye ceviz üretiminde konumunu belirlemek için Türkiye'deki diğer illerle kıyaslamalar yapılmıştır. Dünyada ve Anadolu'da çok eski bir geçmişe sahip olan ceviz, Kahramanmaraş'ta da geniş bir üretim alanına hem de önemli bir üretim miktarına sahiptir. 2017 Türkiye ceviz üretim verileri kullanılarak elde edilen haritalar ve grafiklerde de görüldüğü üzere K.Maraş en çok ceviz üretimi yapılan il olarak karşımıza çıkmaktadır. İl geneline bakıldığında ceviz üretimi ova karakterinden uzak, nispeten daha engebeli alanlarda (Andırın, Afşin, Çağlayancerit) yayılış göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş, Ceviz Üretimi, Tarım Coğrafyası

**ZÂTÎ'NİN “OLMIŞ” REDİFLİ GAZELİ VE BUNA YAZILAN NAZİRELERİN
BİÇİM VE İÇERİK YÖNÜNDE KARŞILAŞTIRILMASI****Nazmiye OĞUZ**

Gazi Üniversitesi, oguznazmiye@gmail.com

ÖZET

Sanat, oluşumu itibariyle özenme ve taklit duygusuna dayandığına göre sanatçının kendinden önce yazılmış eserlerin benzerini ortaya koymaya çalışmasını çok doğal karşılamak gerekir. Şiirin şekil yönünün değişmez ve dışına çıkılamaz biçimde tespit edildiği, içeriğin de belirli bir daire içinde sınırlandırıldığı, şairin neyi söylediğinden çok nasıl söylediğinin önemli olduğu klasik Türk şiirinde nazire geleneği önemli bir yere sahiptir. Nazire geleneği, şairin yetiştiği okul işlevini yerine getirdiği gibi aynı zamanda divan şiiri geleneğinin önemli bir yanını teşkil eder. Nazire geleneği, bir yandan şairler için geçmiş büyük sanatçılara, şiir ustalarına tazim ve hürmet anlamı taşımakta diğer yandan ise şairlere sanat kudretlerini gösterme fırsatı sunmaktadır.

Klasik Türk şiiri, altı yüz yıl süregelen, kültürel mirasın taşınmasında önemli bir yere sahip olan köklü bir gelenektir. Klasik şiirimizin daha kuruluş yıllarından itibaren görülmeye başlayan nazire geleneği, geçen her asırda daha da yoğunlaşarak varlığını sürdürmüştür. Gerçek sanatçı, taklitle, usta şairlere benzemeye çalışarak eserlerin zamanla aslından da üstününü ortaya koyandır. Bu bağlamda nazire geleneği, çok önemli ve faydalıdır.

Nazirelerin, şiir meraklısı ve aynı zamanda şiir sanatına vakıf bazı kimseler tarafından derlenmesiyle “nazire mecmuaları” dediğimiz eserler ortaya çıkmıştır. Bu mecmualar, devirlerinin genel beğenilerini, şairler arası etkileşimleri ortaya koymalarının yanı sıra başka kaynaklarda adına rastlanmayan çok sayıda şairin şiirlerini sergilemeleri gibi birçok bakımdan edebiyat tarihimize katkılar sağlayan eserlerdir.

Biz de klasik Türk şiiri geleneğinin birikimini, geleneğin içindeki sanatçıların üslup özelliklerini, sanatçılar arasındaki ilişkileri kısmen de olsa görebilmek açısından böyle karşılaştırmalı bir inceleme yapmayı uygun gördük.

Bir metne metinlerarasılığın bütüncül perspektifinden bakmak, kültürel mirasın muazzam birikimini görebilme imkânını sunacağından yapacağımız karşılaştırma büyük önem arz etmektedir. Ayrıca bildirimizle bir devrin olmasa da bir devrin belli bir kesitinin beğenisini, şairler arası etkileşimi, geleneğe dair müşterek unsurların farklı şairlerce ne ölçüde başarılı kullanıldığını tespit etmeyi amaçladığımızdan karşılaştırmamızın çok önemli olduğu inancındayız.

Bildiriye konu olan karşılaştırmamızın dayandığı ana kaynak, Edirneli Nazmî'nin “Mecma'u'n-Nezâir” adlı eseri olacaktır. Söz konusu eserden de Zâtî'nin zemin şiirleri ve bunlara nazire olarak yazılan gazellerin bir bildiriye konu olabilecek yeterlilikte olan bir bölümü alınacaktır. Karşılaştırmalı inceleme gazellerin biçim özelliklerinden beyit sayısı, vezin, kafiye ve redif, armoni, söz tekrarları, paralelizm, sözdizimi; anlam özelliklerinden beyitlerin açıklanması, edebî sanatların bulunması ölçütlerine göre yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nazire Geleneği, Zemin Şiir, Nazire, Karşılaştırma, Biçim, İçerik

URFA TEREKE KAYITLARINA BİR ÖRNEK: GÖNCÜ HACI ABDURRAHMAN'IN TEREKESİ

Arş. Gör. Zafer BENZER

Harran Üniversitesi, zaferbenzer@harran.edu.tr

ÖZET

Kadınların kaleme aldıkları şer'iyeye sicil kayıtları arasında hüccet, i'lâm, ma'ruz, mürâsele, mektup, ferman, berat, buyruldu, tezkire, temessük, vakfiye gibi çeşitli konularda belgeler bulunmaktadır. Kadı defterlerinde yer alan ve önem arz eden bir başka belge türü ise tereke kayıtlarıdır. Ölen kimsenin miras olarak bıraktıklarına "tereke" Arapçada "terike" veya "tirke" denir. Ölen kimselerin varislerine bıraktığı mirası içeren tereke kayıtları; ekonomik ve sosyal tarihimiz için kıymetli belgelerdir. Bu kayıtlardan ölen şahsın iktisadi durumu, sahip olduğu mal varlığı, bu malın maddi değeri, alacak verecek ilişkileri, aile üyeleri, mirasın nasıl taksim edildiği, şehrin mutfak özellikleri gibi konuları ayrıntılı bir şekilde öğrenmek mümkündür. Bu özellikleri bakımından tereke kayıtları, hukuk ve kültür tarihimiz bakımından da büyük kıymeti haizdirler.

Bu çalışmada 19. yüzyılda Urfa'da yaşamış olan ve varlıklı bir kişi olarak kabul edebileceğimiz Göncü Hacı Abdurrahman'ın 11 Temmuz 1880 / 3 Şa'bân 1297 tarihli tereke kaydı esas alınarak Hacı Abdurrahman ve ailesini ilgilendiren diğer belgeler incelenmiştir. Yapılan çalışma neticesinde tereke kayıtlarını esas alarak, genel manada Urfalı bir ailenin evi, sosyal hayatı ve iktisadi hakkında bilgiler verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tereke, Miras, Göncü Hacı Abdurrahman, Urfa

BASINDAKİ BİLGİLER IŞIĞINDA İLK KADIN MİLLETVEKİLLERİMİZDEN MELİHA ULAŞ VE MECLİS'TEKİ ÇALIŞMALARI**Doç. Dr. Selman YAŞAR**

Batman Üniversitesi, selman.yasar@batman.edu.tr

ÖZET

Türk Milletinin çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkması için birçok yenilik gerçekleştiren Atatürk, Türk kadınının Cumhuriyet idaresinde hak ettiği yeri elde etmesi için çalışmıştır. 1926 yılında Medeni Kanun'la yeni haklar edinen, 1930'da Belediye seçimlerine katılma, 1933'te Muhtar seçilme hakkını alan Türk kadını, Atatürk'ün önderliğinde, 5 Aralık 1934 tarihinde kabul edilen kanunla milletvekili seçme ve seçilme hakkını kazanmıştır. 8 Şubat 1935 tarihinde yapılan V.Dönem seçimlerinde 18 kadın milletvekili seçilerek TBMM'ne katılmıştır.

Kadınların milletvekili seçme ve seçilme hakkını kazanması, sonrasında yapılan seçimler, ilk kadın milletvekillerinin seçimleri ve TBMM'ndeki çalışmaları kamuoyunda büyük yankı yapmıştır. Dönemin gazeteleri yaptıkları haberlerle ilk kadın milletvekilleri ve TBMM'ndeki çalışmalarıyla ilgili olarak halkı aydınlatmışlardır. Bu milletvekillerinden biri de Meliha Ulaş'tır. Meliha Ulaş, V.Dönem (1935-1939)ve VI. Dönem(3 Nisan 1939-15 Ocak 1943) Samsun milletvekilliği yapmıştır. Milletvekilliği döneminde, Arzuhal Encümeni'nde görev yapan Ulaş, yaptığı çalışmalarıyla TBMM'ne giren diğer 17 kadın milletvekili gibi Atatürk'ün Türk kadınına olan güvenini boşa çıkarmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, Kadın, Milletvekili, Meliha Ulaş, Samsun

1933 ÜNİVERSİTE REFORMU SÜRECİNDE ANKARA'DA GÖREVLİ ALMAN UZMANLAR VE TÜRK BİLİM HAYATINA KATKILARI**Doç. Dr. Selman YAŞAR**

Batman Üniversitesi, selman.yasar@batman.edu.tr

ÖZET

1933 yılında gerçekleştirilen üniversite reformu sırasında yurt dışında bulunan Alman bilim adamlarıyla görüşülmüştür. Yurt dışındaki Alman bilim adamları Yardımlaşma Derneği Başkanı Philip Schwartz ve Milli Eğitim Bakanı Reşit Galip arasında yapılan anlaşma sonunda 1933'ten itibaren Alman bilim adamları Türkiye'ye gelmişlerdir. Reşit Galip tarafından Alman Rönesansı olarak isimlendirilen bu gelişmeyle Alman bilim adamları Türkiye'deki üniversitelerin kuruluşunda önemli bir rol oynamışlardır.

Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen 1933 Üniversite Reformu ile Alman bilimadamları İstanbul Üniversitesi, Yüksek Ziraat Enstitüsü, Ankara Devlet Konservatuarı, Gazi Eğitim Enstitüsü, Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Siyasal Bilgiler Okulu, Ankara Tıp Fakültesi, Ankara Numune Hastanesi, ve Hıfzısıhha Enstitüsü'nde görevlendirilmişlerdir. Bunun yanısıra üniversite reformu sürecinde birçok Alman uzman da Türkiye'de görev yapmıştır. Bu uzmanlar, Güzel Sanatlar Akademisi'nde, Yüksek Ziraat Enstitüsü'nde, Tarım Bakanlığı'nda, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nde ve çeşitli bakanlıklarda görev almıştır. Bu uzmanlar arasında Wilhelm Salomon-Calvi, Max Pfannenstiel, Hans Bremer, Gustav Gassner, Hans Wilbrandt, Martin Wagner, Ernst Reuter, Joseph Stummvoll da yer almaktaydı. Alman uzmanlar, yaptıkları çalışmalarla Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişmesinde önemli katkı sağlamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, Üniversite Reformu, Alman, Uzman, Ankara

**MAÂRİF SALNAMESİNE GÖRE ADIYAMAN'DA EĞİTİM VE ÖĞRETİM
(1898-1903)**

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÖZTÜRKNiğde Ömer
Halisdemir Üniversitesi, iozturk@ohu.edu.tr

ÖZET

Yıllık manasına gelen salnameler devlet ve özel kurumlar tarafından yıllık değişiklikleri tespit amacıyla yayımlanmışlardır. Osmanlı Devletinde resmi salnameler devlet, bakanlık ve vilayet salnameleri olarak yayımlanmışlardır. Yayımlanan bakanlık salnameleri arasında maarif salnameleri de bulunmaktadır. Bu salnamelerde 19. Yüzyıl Osmanlı eğitim kurumları hakkında önemli bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler mahalli tarih çalışmaları açısından oldukça önemlidir.

Maârif Salnameleri 1316-1321 (1898-1903) yılları arasında düzenlenmiş olup 1320/1902 yılına ait herhangi bir salnameye ulaşılamamıştır. Bu salnamelerde Osmanlı Devleti'nin genel eğitim durumu ile vilayetlerdeki eğitim-öğretim kurumları hakkında ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Bu bildiri de bugün Adıyaman ve kazalarının eğitim-öğretim durumu maarif salnameleri esas alınarak ortaya konulacaktır. Salnamelerin düzenlendiği tarihte Adıyaman'ın Mamuretilaziz (Elazığ) vilayeti, Malatya Livasına bağlı kaza merkezi olduğu görülmektedir. Günümüzde Adıyaman'a bağlı kazalarında Elazığ vilayeti ve Malatya sancağına bağlı kaza merkezleri durumunda olduğu anlaşılmaktadır. Günümüzde Adıyaman vilayetini ihtiva eden idari birimlere ait eğitim durumları maarif salnamelerine göre tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Adıyaman, Hısn-ı Mansur, Kahta, Besni, Eğitim, Maârif Salnamesi.